

FestivalFunkeho Kolín

Tereza Koutecká

Slezská univerzita v Opavě | Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě | Institut tvůrčí fotografie
Filmové, televizní a fotografické umění a nová média | Tvůrčí fotografie

FestivalFunkeho Kolín

Funke's Kolin Festival

Tereza Koutecká

Vedoucí práce: Doc. MgA. Aleš Kuneš | Oponent: Mgr. MgA. Tomáš Pospěch

Bakalářská teoretická práce | Opava, 2010

Abstrakt | Abstract

Vzhledem k tomu, že pocházím z kolínského okresu, rozhodla jsem se věnovat ve své práci festivalu Funkeho Kolín. Sleduji okolnosti jeho vzniku, důvody, proč se takovýto festival pořádá právě v Kolíně, přípravu prvního ročníku a mapuji vývoj ročníků dalších. Také shrnuji vystavující, kteří se festivalu zúčastnili. Na závěr jsem se rozhodla připojit anketu se kterou jsem oslovila několik osobností spojených s českou fotografií nebo s festivalem (nebo s obojím dohromady).

In view of the fact that I am coming from Kolin's district I have decided to focus my work to Funke's Kolin festival. I monitor circumstances of the origin, reasons why this festival is taking place in Kolin, I also monitor a preparation of the first class and the evolution of the next classes too. I also enclose the festival's exhibitors who took part in this festival. In the end I decided to add the questionnaire. I spoke to a couple of personalities who are connected with a Czech photo or with the festival (or both together).

Klíčová slova | Key words

Festival Funkeho Kolín	Funke's Kolin Festival
Jolana Havelková	Jolana Havelková
Kolín	Kolin
fotografie	photo
česká fotografie	Czech photo

Zadání práce

Slezská univerzita v Opavě

Studijní program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média

Obor: Tvůččí fotografie

Název česky: Festival Funkeho Kolín

Název anglicky: Funke's Kolin Festival

Anotace česky: Vznik a vývoj festivalu Funkeho Kolín, popis jednotlivých ročníků.

Anotace anglicky: Origin and evolution of the Funke's Kolin festival,
description of classes

Zásady pro vypracování: Pomocí dobových článků a dostupných informací popsat
vznik festivalu Funkeho Kolín a jeho jednotlivé ročníky

Seznam doporučené literatury: Škvorová Lucie: Aleš Kuneš, katalogy Funkeho
Kolín, dobové články, recenze

Oponent práce: MgA. Mgr. Pospěch Tomáš

Vedoucí práce: Doc. Mgr. Kuneš Aleš

Podpis studenta..... datum.....

Podpis vedoucího práce..... datum.....

Podpis vedoucího katedry..... datum.....

Děkuji Martinovi, Benediktovi, Nadě Kovářikové, Jolaně Havelkové, Alešovi Kunešovi, Vladimírovi Birgusovi a všem, kteří mě pomáhali.

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a za použití literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury.

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna zařazením do ústřední knihovny FPF SU v Opavě a Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetové stránky ITF.

V Opavě | 2010 | Tereza Koutecká

Obsah

Kolín – město fotografie	8
Okolnosti vzniku a počátky festivalu	12
1. ročník festivalu Funkeho Kolín	15
2. ročník festivalu Funkeho Kolín	19
3. ročník festivalu Funkeho Kolín	22
4. ročník festivalu Funkeho Kolín	26
5. ročník festivalu Funkeho Kolín	29
6. ročník festivalu Funkeho Kolín	32
7. ročník festivalu Funkeho Kolín	35
8. ročník festivalu Funkeho Kolín	39
Výstavní prostory v Kolíně	43
Festival Funkeho Kolín a propojení s fotografickými školami	45
Budoucnost festivalu	47
Anketa	50
Seznam použité literatury a informací	59
Jmenný rejstřík	60

Kolín – město fotografie

Kolín. Město ve středních Čechách, kterým protéká řeka Labe. Právě podél jeho břehů fotografoval **Josef Sudek** svoje poetické snímky prozářené slunečními paprsky jako Promenáda na kolínském ostrově (1921) nebo Nedělní odpoledne na kolínském ostrově (1924 – 26). Málokteré místo, samozřejmě kromě Prahy se statutem metropole přirozeně koncentrující umělce, je tolik spojováno s avantgardní fotografií jako právě Kolín. V jednu dobu se tu setkali a působili čeští významní fotografové: **Josef Sudek**, **Eugen Wiškovský** a **Jaromír Funke**. Fotografovali Kolín, jeho ulice, okolí řeky Labe a v neposlední řadě kolínskou elektrárnu ESSO, která byla stavěna v letech 1929 - 1932 podle návrhu funkcionalistického architekta **Jaroslava Fragnera**. Tato elektrárna fascinovala mnohé umělce a fotografy. Nezřídka vznikaly pod vlivem konstruktivismu velmi podobné, téměř identické snímky, u kterých není jednoduché rozpoznat autorství. Sama jsem strávila v kolínském okrese větší část života, což je také důvod, proč jsem si zvolila téma Funkeho festivalu.

Město Kolín je s festivalem velmi úzce propojeno. Výstavy zpravidla nejsou instalovány v klasických výstavních síních či galeriích (tolik bysme jich v Kolíně stejně nenašli), ale na poměrně netradičních místech, která jsou často zajímavá sama o sobě a jejich propojení s fotografií dodává celému festivalu zajímavý náboj a atmosféru. Mezi moje oblíbené instalace patří ty ve zkušebně kolínského divadla a dozajista v této souvislosti nemohu zapomenout na areál bývalého kolínského pivovaru, kde byly v začátcích festivalu, na svou dobu celkem netradičně, instalovány dnes již kultovní výstavy. V dnešní době je už celkem běžné a tak nějak i „trendy“ vystavovat umění v opuštěných továrních halách, rozpadajících se trafo stanicích a dalších industriálních prostorách. V Kolíně byly tyto snahy patrné na samém začátku festivalu a myslím si, že do určité míry i průkopnické. **Miloslava Rupešová – Funková** ohledně města Kolína a jeho vlivu na Funkeho píše: „Avšak troufám si

říci, že se Kolín a jeho atributy prolínaly do tvorby **Jaromíra Funkeho**, mého otce, snad nejvíce. I když **Funke** nebyl díky životní náhodě kolínským rodákem, považoval Kolín za svůj pravý domov, a jak mohl, vracel se sem. V Kolíně vyrostl, prožil, a trochu i protrpěl start své umělecké dráhy, se svými přáteli silně ovlivňoval kulturní život města... **Funke** ostatně fotografoval Kolín celý život..." /Miloslava Rupešová – Funková, katalog FK 2005/ Je tedy naprosto přirozené, že festival v Kolíně dostal svoje jméno právě podle **Jaromíra Funkeho**, nejvýznamnějšího českého avantgardního fotografa. **Jolana Havelková**, spoluzakladatelka a organizátorka festivalu výstižně říká: „Fotografická minulost je pro Kolín zavazující, stejně tak jako vytvořené hodnoty mnoha dalších tvůrčích osobností, které zde zanechaly stopy své tvořivosti. Festival fotografie vychází z kvalitního kulturního zázemí, na které jsme chtěli navázat.“ /J. Havelková, mailová korespondence, 2010/

Josef Sudek: Nedělní odpoledne na Kolínském ostrově (1924 – 26)

Jaromír Funke: Elektrárna v Kolíně, 1932

Eugen Wiškovský: Elektrárna v Kolíně I, 1932, kolínská elektrárna byla oblíbeným námětem avantgardních fotografů, snímky jsou si mnohdy velmi podobné

Jaromír Funke na snímcích, které fotografoval Josef Sudek

Okolnosti vzniku a počátky festivalu

Počátkem devadesátých let u nás panovala radost z čerstvě nabyté svobody a tato skutečnost se projevovala mimo jiné také tím, že vznikaly mnohé nové kulturní počiny, festivaly, divadelní soubory i soukromé galerie. Bylo nezbytné nějak ventilovat euforii a zároveň dát konečně prostor myšlenkám a nápadům, které v době totality nebylo možné realizovat. Různé (nejen) kulturní akce, divadla, koncerty a výstavy mohly opustit vymezený prostor soukromých bytů a vystoupit z těsné ilegality na širokou veřejnost. Nejinak tomu bylo i v Kolíně. Zásadním člověkem ohledně kultury v Kolíně byl **Miloš Kim Houdek**, výtvarník, básník, fotograf a z hlediska mého tématu především organizátor a iniciátor nejrozdílnějšího kulturního dění. Z toho nejznámějšího určitě nelze vynechat Kašparův Mimoriál, vzniklý na počest největšího z pierotů, Jana Kašpara Deburau a samozřejmě také festival Funkeho Kolín.

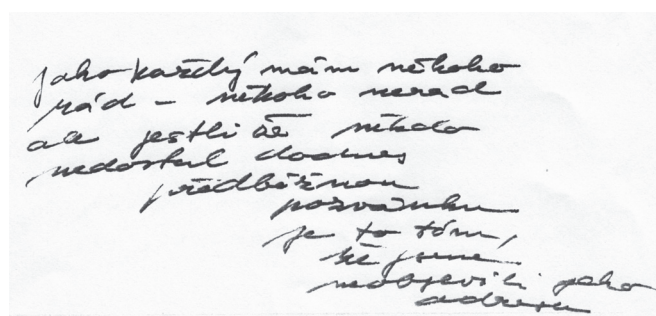
Na jeho vzniku se kromě **Miloše Kima Houdka** podílela především **Jolana Havelková**, tehdy studentka Institutu tvůrčí fotografie. Scházeli se spolu a s přáteli a diskutovali. Témata byla různá, vždy v nich ale hrál nějakou roli kolínský region. Uvědomili si, že Kolín je město s velikou fotografickou historií a objevili chuť do něj fotografii zase navrátit. Celá akce měla být také poctou slavným fotografům, kteří v Kolíně pobývali, **Josef Sudek**, **Jaromír Funke** a **Eugen Wiškovský**. **Jolana Havelková** považovala za důležité, přizvat k organizaci ještě někoho mimo region a s nadhledem neolivněnými sousedskými vztahy. Jasnou volbou byl **Aleš Kuneš**, pedagog z Institutu tvůrčí fotografie se kterým ji spojovala také dosavadní umělecká spolupráce na některých projektech. **Kuneš** zprvu nadšeně souhlasil. „Byla to rozjásaná doba, vše, co jsme vytvářeli, prožívali, doprovázelo obrovské nadšení.“ říká **Jolana Havelková**. /rozhovor s J. Havelkovou, Kolín, 2010/ „Prohlížel jsem nějaké fragmenty materiálů a musel jsem se smát. Bylo to bláznivé, jako celá tehdejší doba...“ /emailová korespondence s A. Kunešem, 2010/ píše **Aleš Kuneš**. V názvu festivalu se nakonec usadilo jméno **Jaromíra Funkeho**, i když v úvahu

připalo i **Sudkovo** a **Wiškovského** – také jejich počtě je festival věnován. **Funke** nakonec „zvítězil“, protože se organizátorům zamlouval jako příznačný autor otevřený všemu novému – takový měl být ostatně i festival. Logo festivalu navrhl Kunešův kamarád a později také kolega z ITF typograf **Otakar Karlas**. „Oslovil mne tehdy kamarád fotograf **Aleš Kuneš**... Logo mělo představovat objektiv velké deskové komory, s jakou **Funke** i **Sudek** pořizovali snímky krajiny v okolí Kolína. Vzpomínám si, že logo se Alešovi tehdy líbilo. Dnes se logo používá v zjednodušené podobě.“ říká **Otakar Karlas**. /rozhovor s O. Karlasem, Horní Bečva, 2010/

Další významnou osobností, kterou se organizátoři rozhodli oslovit byla historička a kritička fotografie, autorka mnoha fotografických publikací **Anna Fárová**, která také uspořádala několik výstav. Známa je především legendární výstava 9&9 pořádaná roku 1981 v cisterciánském klášteře v Plasích se kterou bývá první ročník festivalu občas srovnáván. Tak se začal připravovat Funkeho Kolín, festival, který ve svých počátcích nebyl tak úplně festivalem – festival se tehdy říkalo skoro všemu – a už vůbec nebylo zřejmé, že se bude do budoucna opakovat.

Grafický návrh loga festivalu Funkeho Kolín od významného typografa Otakara Karlase

Autentické poznámky Aleše Kuneše z roku 1993: „Jako každý mám někoho rád – někoho nerad, ale jestliže někdo nedostal dodnes předběžnou pozvánku je to tím, že jsme neobjevili jeho adresu“

Vážený pane Kuneši,

odjíždím na svoji chalupu a jsem ve veliké nejistotě ohledně Funkova Kolína. Mám připravené texty pro Vás o ⁴geiu loci a pro muzeum(?) o Funkovi ale nevím teď co s tím. Nevím kdo je koordinátor akce, kdo je grafik, komu mám svůj materiál ^{evěřit} a co bude dál, s kým vlastně spolupracuji? Začíná mě to trápit. Paní dr. Rupešová je na dovolené, Vy jste bohužel k nezaštižení na telefonu, který jste mi dal a tak se pokouším Vás zastihnout alespoň písemně, abych měla jasno. Začínám litovat do čeho jsem to vstoupila... *ale snad se to vyjehí!*

Zdravím přátelsky

Anna Fárová
Anna Fárová

Nevím kdy se z chalupy vrátím, pište na mou pražskou adresu.
Středa 21. července 1993

„Rozzlobený“ dopis Anny Fárové A. Kunešovi v dobách přípravy prvního festivalu

Na návštěvě u Anny Fárové: Miloš Kim Houdek, Anna Fárová a Aleš Kuneš diskutují nad přípravou kolínského festivalu, Jolana Havelková fotografuje

1. ročník festivalu Funkeho Kolín

23. 10. – 31. 11. 1993

První fotografický festival v Kolíně pořádáný jako setkání k poctě **Jaromíra Funkeho**, **Josefa Sudka** a **Eugena Wiškovského** je dnes už kultovní záležitostí. Na akci, kterou pořádala Polabská kulturní nadace, **Miloš Kim Houdek**, **Jolana Havelková** a **Aleš Kuneš** vzpomínají mnozí autoři i návštěvníci. Kolín tou dobou ožil množstvím nejrůznějších instalací a performancí a také aktivní přítomností vystavujících umělců i účastníků. Iniciátoři festivalu vzpomínají na tu dobu jako na „bláznivou“ a „rozjuchanou“ a to i přes různé organizační těžkosti, kterými se jim nakonec podařilo (se ctí) projít.

Setkání bylo zahájeno v sobotu 23. října vzpomínkou u hrobů **Jaromíra Funkeho** a **Josefa Sudka** na kolínském hřbitově. V Regionálním muzeu v Kolíně měl výstavu, kterou připravila **Anna Fárová** a **Miloslava Rupešová** (dcera J. Funkeho), **Jaromír Funke**. Expozice zahrnovala rané fotografie Kolína a okolí z let 1921–1922, které nebyly dosud nikde ve větším počtu vystaveny, fotografie z rodinného archivu a také různé portréty kolínských kulturních osobností, známých postav a Funkeho přátel. Vystaveny byly také fotografie kolínského chrámu svatého Bartoloměje z roku 1943.

Těžištěm festivalu byly chátrající prostory bývalého pivovaru, které sloužily k instalaci experimentální scény a probíhaly zde i nejrůznější happenings. Zajímavá je skutečnost, že někteří autoři jež potvrdili svoji účast nakonec do Kolína nedorazili, avšak místo nich se objevili další, kterým organizátoři umožnili instalovat svoje práce. **Aleš Kuneš** situaci popsal takto: „Organismus, který se přirozeně rozrůstal tvořili sami autoři...šlo vlastně o velký volný workshop...“ /Fotografie Magazín č.1, 1994/ Celá akce byla tedy značně spontánní, což jí ovšem, v tomto případě, neubírá na uměleckých kvalitách. Nemůžu ovšem vyloučit, že v přehledu vystavujících bude z těchto důvodů

chybět jméno nějakého autora, kterému se takto omlouvám. Více než klasickou výstavu připomínala expozice v pivovaru živou instalaci, což příznačně dotvářelo celkovou atmosféru opuštěných industriálních prostorů. Svoje dílo zde představili: **Michal Macků**, který svoji instalaci jediné fotografie ozvučil tibetskými mísami, k nejlepším pracím patřili i fotografie obřích rozměrů **Pavla Máry** umístěné do vykachlíkovaného prostoru na nichž autor zkoumá různé druhy pohledu na fotografované (nadhled, přímý pohled, podhled), **Zdeněk Lhoták** vystavující akty, stejně jako **Roman Sejkot**, **Roman Kubík** a jeho surreálné fotografie. **Aleš Kuneš** a **Jolana Havelková**, kteří se ve své instalaci zabývali společně motivem stěhování duší. **Lada Křesadlová**, dále **Lucie Škvorová** a později tragicky zemřelá **Kateřina Vladárová**, pracující s nalezenými opuštěnými předměty. **Jerzy Oleg** umístil své minimalistické fotografie do prostoru ze kterého je vidět na kolínskou elektrárnu a nazval je "Funkeho komín". **Josef Moucha** se svojí instalací siluet člověka a čtverci, které se v nich postupně ztrácely. **Jaroslav Fišer**, který nasvítíl svoji snovou instalaci pouze sporadicky petrolejkou, **Olomoucká skupina M** (**M. Valušková**, **J. Sobotka**, **M. Kalhous** a další), **Libuše Jarcovjáková** a **Petr Velkoborský**, kteří překvapili pro ně netypickým stylem fotografií, **Jiří Křenek**, **Zdeněk Skružný**, **Martin Smékal**.

V Městském divadle v Kolíně byla uvedena tradičnější poloha soudobé fotografie, pořádaly se tu také videoprojekce, recitace poezie a přednášky (například **Aleše Kuneše** nebo **Jaroslava Krejčího** – o divadelní fotografii). Ve foyer byly vystaveny grafické návrhy **Otakara Karlase**, který je autorem festivalového loga. Ve zkušebně divadla pak vystavoval **Jaroslav Rajzík**, **Petr Zhoř**, **Dana Kyndrová**, **Jiří Hanke**, **Jaroslav Beneš**, **Ivan Pinkava** – portréty, **Miro Švolík**, **Suzanne Pastor**, **Jaroslav Krejčí**, **Jiří Pliešтик**, **Miroslav Machotka**, který poprvé vystavil fotografie ze svých procházek Kolínem – a navštěvujíc stejná místa, jako kdysi osobnosti, kterým je festival věnován – zjišťoval, co zde přetrvalo z tehdejších dob. **Radoslava Dubanská**, **Josef Ptáček**, **Roman Sejkot**, **Tomáš Čvančara**, **Štefan Gúber** a studenti Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě.

V restauraci Spilka byly instalovány práce amatérských fotografů, zatímco Galerie V Zahradě, která patří pod místní ZUŠ představila fotografie **studentů Střední průmyslové školy grafické v Praze**.

A Malá galerie Na Hradbách, kterou vlastní a spravuje **Miloš Kim Houdek**, fotografie kolínských autorů: **Jaroslav Dvořák, Bohdan Holeček, Miloš Kim Houdek, Josef Hříbal, Aleš Kraus, Bohumír Kraus, Jaroslav Kronus, Jan Kubíček, Milan Lachman, Zdeněk Nedoma, Jaroslav Richtr, Hana Richtrová, Radimír Tomek a další**.

Samotné výstavy doplnily nejrůznější akce, alternativní divadlo, skeče a happenin-gy pořádané prakticky po celém městě. Návštěvnost festivalu byla mimořádná. Zúčatnila se řada známých fotografů i důležitých teoretiků a také někteří odborníci ze zahraničí (USA, Německo), celá akce tedy přesáhla svůj počáteční regionální charakter.

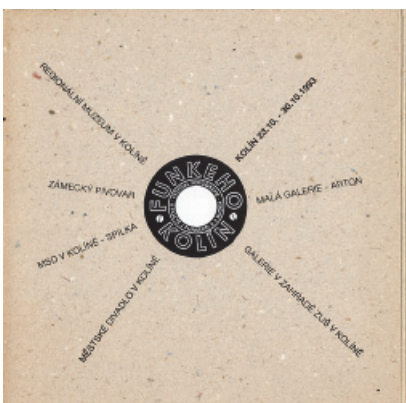
„Pouhá“ dokumentace instalovaných fotografií v pivovaru působí sama o sobě výrazným dojmem, foto Jan Schejbal

*Kompozice s ledňáčkem, 1930
foto: Jaromír Funke*

*Z cyklu Čas trvá, 1930,
foto: Jaromír Funke*

*Katalog vydaný k 1. ročníku
festivalu*

*Fotografie P. Máry, instalované
ve vykachlíkovaných prosto-
rách pivovaru, foto: archiv FK*

*Instalace fotografií Jiřího Křenka,
mrtvý zajíc ležící uprostřed „upou-
tal“ mnohé novináře, foto: archiv
A. Kuneše*

2. ročník festivalu Funkeho Kolín

6. 4. – 1. 5. 1996

Další festival s názvem Funkeho Kolín se podařilo uspořádat v roce 1996, což nebylo úplně náhodné, neboť se jedná o rok, kdy uplynulo 100 let od narození **Josefa Sudka** a **Jaromíra Funkeho**. Akci připravila Polabská kulturní nadace, **Aleš Kuneš** svoji účast odřekl a hlavní organizátorkou a kurátorkou se tedy stala **Jolana Havelková**, která se této činnosti věnuje dodnes. Když uvažujeme o této **Kunešově** volbě, měla svou logiku. „Od poloviny 90. let jsem začal intenzivně spolupracovat s **Ivanem Mečlem** a společenstvím Divus na podobně postavených akcích v Praze. Divus měl to, co Kolínu zpočátku citelně chybělo. Tedy své organizační centrum v Bořivojově ulici na Žižkově, kde se využívala strategie a technika obvyklá dodnes. Práce v Kolíně byla a je (přes trochu absurdní pokus **Pavla Baňky** a **Martiny Pachmanové** nechat ho přerůst do Prahy) především obdivuhodnou aktivitou regionu.“ /mailová korespondence s A. Kunešem, 2010/ **A Kuneš** si dobře uvědomoval, že v každodennosti drobných (ale nesmírně důležitých) propojení a jednání se bez pravidelné přítomnosti na místě sám nutně ztrácí.

Oproti minulému ročníku byl tento menšího rozsahu a pořadatelé tedy spíše než o festivalu mluvili o komorním setkání věnovaném stoletému výročí obou fotografů. Součástí zahájení celé akce byla také návštěva zálabského hřbitova, kde položila květiny na hrob **Funkeho** i **Sudka Anna Fárová** a spolu s ní několik dalších lidí. Zajímavostí je, že v sekci kolínských osobností měla být tentokrát uvedena výstava **Josefa Sudka** přenesená z Moravské galerie, ale nakonec se nepodařilo zajistit dostatek finančních prostředků. Právě zde se možná začaly rozcházet názory pořadatelů a zastupitelů města na to, jak by měl být festival Kolínem podporován, což je ostatně situace aktuální dodnes.

Festival zahájila **Anna Fárová** v prostorách Regionálního muzea v Kolíně, kde vystavovali autoři inklinující k výtvarnému pojetí fotografie: **Jaroslav Beneš, Jaroslav Fišer, Jolana Havelková, Libuše Jarcovjáková, Lada Krupková, Jiří Krupka, Jan Kubiček, Andrea Lhotáková, Miroslav Machotka, Pavel Mára, Josef Moucha, Jura Pliešтик, Jaroslav Rajzík, Zdeněk Skružný, Martin Smékal a Petr Velkoborský.**

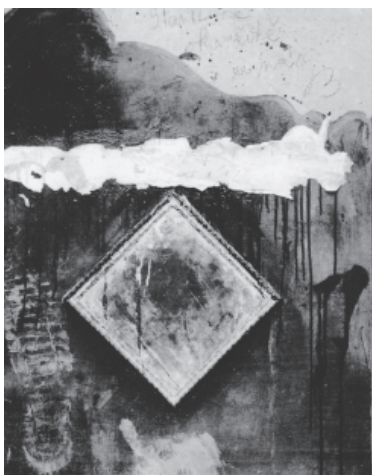
Městské divadlo v Kolíně představilo **Michaelu Brachtlovou** a její černobílé zvětšeniny velkého formátu z cyklu Bestiář pro dva.

Knihkupectví Arton připravilo expozici výběru díla kolínských fotografů amatérů z let 1919–1950 a samostatnou výstavu **Jaroslava Richtra.**

Malá galerie Na Hradbách vystavila díla kolínských autorů (**Jaroslav Dvořák, Jiří Havel, Miloš Kim Houdek, Jaroslav Kronus, Alfred Schubert, Radimír Tomek**).

*Pavel Mára představil potré-
ty známých osobností, zde
básník Ivan Bukovský, 1989*

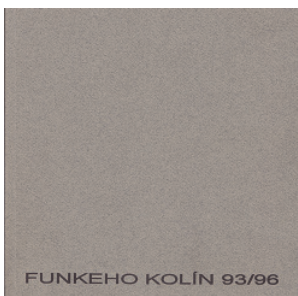
*Jaroslav Fišer, z cyklu
Soukromé území, 1995*

*Anna Fárová a dcera Jaromíra
Funkeho Miloslava Rupešová
zavzpomínaly na kolínském hřbi-
tově, foto Jaroslav Dvořák*

*Michaela Brachtlová, z cyklu
Bestiář pro dva, 1995*

FUNKEHO KOLÍN 93/96

Regionální muzeum • Městské divadlo • Malá galerie Na hradbách • Arton

Katalog k festivalu Funkeho Kolín 96 a pozvánka na „setkání fotografů“

3. ročník festivalu Funkeho Kolín

7. 6. – 30. 6. 1998 | Tělo a fotografie

Třetí ročník festivalu Funkeho Kolín se od ostatních značně vymyká. Vlastně to ani nebyl Funkeho Kolín. Organizátoři festivalu přišli s novým konceptem, který měl zřejmě oživit jeho dosavadní průběh a zároveň navázat na předchozí setkání. Oslovili **Pavla Baňku**, který souhlasil se spoluprací inspirován mezinárodními festivaly například v Arles, Paříži nebo Bratislavě. Chtěl propojit existující fotografickou tradici v Kolíně s možnostmi Pražského domu Fotografie. **Miloš Kim Houdek**, **Jolana Havelková** a **Pavel Baňka** se rozhodli založit nový festival, který již nenesl Funkeho jméno, ikdyž Kolín zůstal v názvu i nadále – vznikl tak Festival Foto Praha-Kolín, který byl zamýšlen jako bienále a jehož cílem bylo sledovat aktuální dění české i světové fotografie a navazujících médií. O spolupráci požádali ještě **Martinu Pachmanovou**, která se stala hlavní kurátorkou této akce (kolínské výstavy připravovala povětšinou **Jolana Havelková**) a také stanovila téma celého festivalu. „Tělo a fotografie“ bylo dosti obsáhlé i „vdečné“ téma. „V oblasti vizuálního umění se dostává opět ke slovu problematika lidského těla, erotiky a sexuality. Nejedná se ovšem o figuraci v tradičním smyslu slova, ale spíše o vyhraněnou formu tělesnosti, v níž je corpus ohledáván z vnějšku i vnitřku, v níž je tělo objektem i subjektem, viděným i vidoucím a v němž je řeč hmotného těla a jeho fragmentů, smyslů a gest také doličným předmětem sociálně-kulturního kontextu.“ /M. Pachmanová, *Tělo a fotografie*, 1998/ píše **Pachmanová**. Cílem festivalu byla především komunikace mezi centrem a regionem, diskuze uvedených umělců ale i studentů, kunsthistoriků filosofů, sociologů a dalších nad tématem vztahu fotografie a těla. Vztahu, který může být naprosto intimní, vulgární i komerční. Fotografie zde nemusela být nutně „čistá“, kurátorský záměr byl přizvat také díla videoartu, konceptuální nebo počítačově manipulovaná. Součástí akce mělo být také propojení festivalu se zahraniční

uměleckou scénou, což se povedlo nejen uspořádanými výstavami, ale také díky uskutečněným přednáškám, diskuzím a projekcím. Celá akce měla poměrně široký záběr a byla velmi náročná na přípravu, další ročník Foto Praha-Kolín se již uspořádat nepodařilo.

Kolín

V Regionálním muzeu v Kolíně vystavovali: **Lucie Mlynářová** – Doteky (fotografie a váleček na stěně), **Alena Kotzmannová** – Přítelkyně, **Pavel Korbička** – Mezi 1, **Martina Košařová** – Modrá voda, **Richard Fajnor** – Stará architektura (video), **Christine Petit** (Francie) – Autoportrét, **Caroline Gutierrez** (Francie) – Vlny (instalace), **Peter Janáček** (Slovensko) – J'ai perdu mon Euridice, **Barbora Vojtěchová** – Bolest (fotografie na hedvábí, laser), **Jolana Havelková** – Podoby mých přátel, **Irena Armutidisová** – J.M., **Zdeněk Skružný** – Novotvary, **Josefína Slezáková** – Prostředí intimity (promítané diapozitivy)

Kolínská synagoga představila instalaci **Pavla Máry** – Corpusy a figury, která obsahuje jedny z jeho nejznámějších fotografií.

V Galerie U Synagogy se svým videem prezentoval **David Burk** (USA) – Válení. Knihkupectví Arton vystavilo fotografie **Radka a Zdeňka Květoňových**, tentokrát tvořících pod jménem **Pudon**.

Malá galerie Na Hradbách představila Fotomuchláže **Vojtěcha Vika** a fotografie **Silvie Saporové** (Slovensko) – Bez názvu

Rudolf Sikora (Slovensko) vystavil svoje konceptuální práce z cyklu Pozemšťan – Sisyfos v Galerii V zahradě.

V Galerii Nahoře byly instalovány fotografie **Michaely Thelenové** – Bývalá spojení, **Zdeny Kolečkové** – Iluzivní prostor a **Pavla Kopřivy** – Sociální šperk

V městském divadle v Kolíně vystavoval **Radek Jandera** – Tanečník, **Pavla Honcová** – Identifikace.

Jako výstavní prostor posloužila nově i redakce Kolínského Presu, kde se představila **Jitka Lhotská** se souborem Já a ty.

V agentuře Amstrig bylo k shlédnutí dílo **Markéty Adamcové** – Zranitelnost.

Praha

V Praze v divadle Archa vystavovala **Alena Kotzmannová** – Dočasná osoba a **Lucia Mlynářová** – Sledovač, v Americkém kulturním středisku **Arno Rafael Minkkinen** – Putování mého já, na Zastoupitelstvu Valonsko-Brusel **Pierre Daguin** – Kolem světa, v JNJ Galerii **Ivan Pinkava** – Kain a Ábel, v Galerii Behémót **Sharon Kivland** – Mé lásky, má bláznovství, v Sorosovu centru současného umění **Vlasta Delimar** – Žena je žena je žena, ve Veletržním paláci **Zofia Kulik** – Lidský motiv. **Andrew Herscher** – Ornamet a zločin, instaloval těla na billboardy pražské periferie.

Zásadní byla skupinová výstava Tělo a fotografie v Salmovském paláci, kde prezentovali svoje díla autoři aktuálně se prosazující na tehdejší umělecké scéně: **Pavel Baňka, Marion Bordier, Michaela Brachtlová, Veronika Bromová, Milena Dopitová, Václav Jirásek, Zdeněk Lhoták, Pavel Mára, Markéta Othová, Suzanne Pastor, Ivan Pinkava, Tomáš Ruller, Rudolf Sikora, Tono Stano a Václav Stratil.**

V Praze probíhaly také nejrůznější přednášky odborníků z celého světa například fotografky **Suzanne Pastor**, tanečníka **Min Tanaka** nebo ředitele Musée de l'Elysée **William Ewinga**, festival byl tedy opravdu mezinárodní. K celému projektu vyšel obsáhlý katalog s názvem Tělo a fotografie, ve kterém lze spolehlivě dohledat soudobé fotografické ikony, zajímavé je, že jeho vydání podpořil mimo jiné také Penthouse.

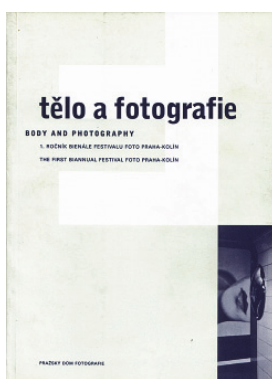
Zahájení festivalu v Regionálním muzeu v Kolíně (zl. P. Baňka, starostka Z. Majerová, J. Havelková, M. Pachmanová, M. K. Houdek), foto archiv FK

Irena Armutidisová, J. M. a MUDr. V. T., 1998

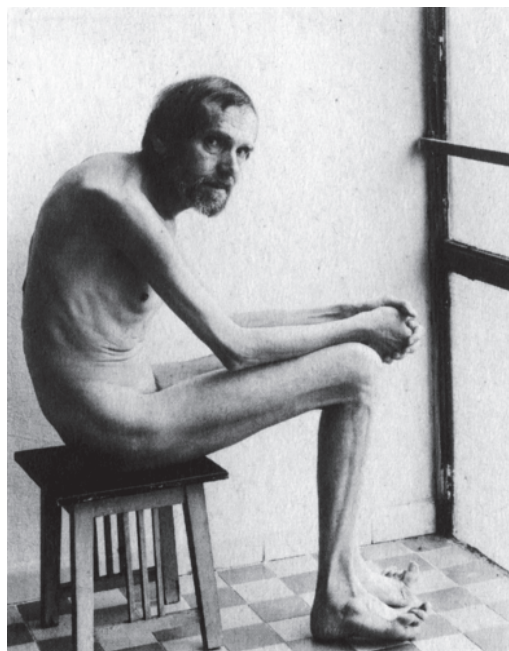
Corpusy a figury – Instalace Pavla Máry v synagoze, foto M. Smékal

*Katalog
k velkolepému
projektu Foto
Praha-Kolín*

Alena Kotzmannová, Přítelkyně, 1998

*Jolana Havelková,
Podoby mých přátel, 1998*

4. ročník festivalu Funkeho Kolín

6. 10. – 31. 10. 2001 | Krajina

Po třech letech od projektu Foto Praha-Kolín, který neměl další pokračování, připravila **Jolana Havelková** čtvrtý ročník festivalu s tématem Krajiny. Navrátila se k původní skromnější podobě festivalu, do Kolína a k logu **Otakara Karlase**. Téma krajiny zde nebylo pojaté v tradičním stylu, ale jednalo se spíše o jakýsi pohled moderního člověka na krajinu, kterou si postupně podmaňuje. Vystavení autoři často ve své tvorbě využívali nejrůznější techniky a fotografie byla chápána jako součást tvůrčího procesu. **Jolana Havelková** charakterizuje zaměření festivalu takto: „Krajina není zobrazována tradičním způsobem, jde o krajinu, kde přítomné lidské výtvořby – nejrůznější stavby, komunikace a nakonec i města – spoluvytvářejí charakter a vzhled místa, prostoru, který je obýván a utvářen člověkem.“ /J. Havelková, Kolínský Pres, 2001/ Na festivalu s Havelkovou spolupracovali: **Veronika Fabiánová, Pavel Vančát, Jiří Holna, Tomáš Pospěch a Daniel Ziss**, mezi autory převládli především umělci mladé a střední generace.

Ve foyer Městského divadla v Kolíně vystavila **Štěpánka Šimlová** svoje pestrobarevné Krajiny, které velkolepě skládá, duplikuje a násobí z více snímků, ve zkušebně divadla pak ještě připravila projekci dotýkající se moderní krajiny. Výstavu připravili **Pavel Vančát a Václav Linek**.

Regionální muzeum v Kolíně uvedlo výstavu **Veroniky Zapletalové** na téma Chatařství. Autorka na malých formátech fotografií představuje nespočet různých zahrádkářských chatiček, domků a objektů (trpaslíci, totemy, zvířátka) kolem nich. Vše se točí okolo lidské (české) vynalézavosti a smyslu pro „krásu“. Expozici připravil **Tomáš Pospěch a Jolana Havelková**. Výstavu **Bohumily Bloudilové** (1876–1946), sestřenice **Josefa Sudka**, pečlivě připravila **Nad'a Kováříková**.

Nabídla pohled do zákulisí kolínského fotoatelieru počátkem 20. století a představila portrétní fotografie kolínských osobností.

Pro redakci Kolínského Presu připravila **Veronika Fabiánová** práce **Kateřiny Otčenáškové** – Malé krajiny.

Galerie V Zahradě uvedla fotografie ze souboru Automatik **Václava Jiráska**, který protentokrát opustil velkoformátovou techniku a pracoval s automatem, navíc ještě bez objektivu.

V Galerii Nahoře vystavovala **Andrea Horská** cyklus Cesta.

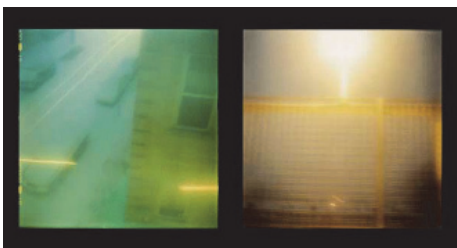
Malá galerie Na Hradbách představila dílo **Jaroslava Beneše**.

V knihkupectví Arton vystavoval **Jaroslav Richtr** – Mořské pyramidy.

Instalaci Tři průsvitky připravil v Galerii u Synagogy **Svatopluk Klimeš** ve spolupráci s **Tobiášem Judlem**, **Lukášem Kubcem** a **Tomášem Hrůzou**.

V synagoze vystavoval **Jaroslav Fišer** – Nejenom město.

A Kino 99 se zapojilo do festivalu se snímky **Radka Jandery** – Bratislava

*Zahájení výstavy Václava Jiráska
(zleva autor, J. Moucha, J. Havel-
ková, J. Holna) a jeho fotografie
z cyklu Automatik, foto M. Smékal*

*Andrea Horská, z cyklu Cesta,
1999-2000*

Radek Jandera, Bratislava, 1999

*Pestrobarevné krajiny Štěpánky
Šimlové, 1999*

*Svatopluk Klimeš ve spolupráci
s T. Judlem, L. Kubcem a T. Hrůzou,
Tři průsvitky, 2001*

*Sbírku bizarních stavbiček víkend-
ových sídel a zahrádkářských kolonií
nafotila Veronika Zapletalová, 2001*

5. ročník festivalu Funkeho Kolín

4. 10. – 31. 10. 2003 | 100% nejlepší kvalita nyní jen za 90% ceny

Tématem pátého ročníku bienále Funkeho Kolín, se stal reklamní slogan 100% nejlepší kvalita nyní jen za 90% ceny. Slogan, který u někoho budí pousmání a jiní mají možná chuť vyrazit za touto akcí do nejbližšího supermarketu. Pozornost se tedy zaměřila především na reklamu, která nás obklopuje doslova na každém kroku, ovlivňuje veškerá média a celou společnost. **Jolana Havelková** se tehdy věnovala především svému synovi, který se narodil ke konci roku 2002 a hlavní kurátorkou se tedy stala **Veronika Fabiánová**. Spolupracoval s ní **Jiří Ptáček ml., Jolana Havelková a Nad'a Kovářiková**. Kurátorským záměrem bylo konfrontovat a představit různé způsoby práce s fotografií, mezi fotografy tak byli zařazeni i umělci, pro které je charakterističtější jiný způsob výtvarného projevu, kupříkladu malba (**Martin Mainer**). Někteří oslovení autoři zpracovali téma speciálně pro Funkeho Kolín, jiní se dílem podobného charakteru zabývali již v minulosti z vlastní iniciativy.

V Regionální muzeu v Kolíně vystavovala **Michaela Thelenová** svoje cykly New fashion, ve kterých opatřuje oděvy a kabelky textilními cedulkami, které při bližším zkoumání prozradí intimní (a nepěkné) detaily ze života jejich majitele (jsem pedofil, nenávidím a podobně) a Básně, tvořené pomocí lišt z oken osobního počítače. **Dušan Skala** pracoval s videonahrávkami z nichž pořizoval fotografický záznam. V horním sále muzea byly instalovány práce **Martina Mainera** – Rytmus sexu. Autor použil fotografie z pornočasopisů a přes ně maloval barvami ornamentální motivy, některá média označila tuto výstavu jako kontroverzní.

Malá galerie Na Hradbách ožila instalací fotografií **Jiřího Surůvky** – Kuchyňské hry.

V Knihkupectví Arton představila **Nad'a Kovářiková** Reklamní fotografie **Františka Krátkého**, 1851–1924. Návštěvníci festivalu tak měli možnost zavzpomínat

nat na chvíli na doby, kdy reklama ještě zdaleka nedosahovala dnešní agresivity. V Galerii Nahoře vystavoval **Jiří Křenek** fotografie z cyklu Mobily ve kterém potkává nejrůznější lidi na místech celého světa jak telefonují nebo píší textové zprávy. Přízračnou atmosféru dovytváří pomocí modrého nasvícení.

Městské divadlo v Kolíně představilo tvorbu **Jiřího Davida** – Stříbrní lidé a jediný ale nezapomenutelný velkoformátový tisk **Jiřího Černického**, který zobrazuje potetovanou ruku spolu s buřtem, který kromě tetování je v hojné míře zdoben i piercingem. Zcela jiným směrem byly směřovány koláže **Idy Saudkové** – Portréty slavných.

V Kině 99 vystavil svoje práce z cyklu Provizorní působiště student FAMU **Tomáš Souček**, který fotografuje prostředí, jež nás běžně obklopuje a které míjel cestou do školy.

Pozvánka na festival, 2003

Reklamní fotografie Františka Krátkého, kolem roku 1900

Jiří Křenek, z cyklu Mobily pro který je charakteristické modré dosvícení fotografované scény, 2002-2003

Martin Mainer, z cyklu Rytmus sexu, 2001

Jiří Černický, In, 1999

Michaela Thelenová, New Fashion, 2000

6. ročník festivalu Funkeho Kolín

1. 10. – 31. 10. 2005 | Město

V létě 2004 bylo založeno občanské sdružení Funkeho Kolín, ve kterém jsou fotografky **Jolana Havelková**, **Nad'a Kovářiková** a kurátorka Národní galerie **Helena Musilová**, které od této chvíle společně připravují festivalový program. Zároveň v rámci festivalu začínají opět (jako tomu bylo v prvních ročnících) vydávat katalog výstav jednotného čtvercového formátu, který je opravdu precizně provedený z hlediska obsahu a nelze opomenout ani jeho kvalitu grafického zpracování.

Téma města bylo a stále je aktuální v (dnešní) době, kdy velkoměsta expandují na úkor svého okolí a s sebou berou sídliště, obchodní komplexy a další znaky periferie, která se tak rozpíná dál a dál. Hranice naší metropole se za poslední roky posunuly o několik kilometrů, v budoucnosti by možná mohl být Kolín pražským předměstím... Fenomén periferie s sebou ovšem přináší kromě opovržení jedněch i nadšení a tvůrčí inspiraci pro některé další umělce. Organizátorky tematiku města popisují takto: „Dnešní velkoměsto je chaotické, velkolepé, oslňující, pohlcující a sebestředné – současná fotografie je stejná, jsou od sebe prakticky neoddělitelné. Fascinují svými možnostmi, různorodostí pohledů, proměnlivostí; jsou na sobě závislé... Nynější fotografové nepostihují krásu či velebnost městské scenerie... v jejich pracích se vrství a proplétají nová témata a problémy bezprostředně reagující na virtuální život, ovlivňovaný množstvím informací, před nimiž nelze uniknout, měnících se módních vln a nicotných příběhů nepatrných celebrit... Zejména identita člověka v multikulturním světě je tématem, jímž se zabývá řada současných autorů...“ /J. Havelková, N. Kovářiková, H. Musilová, katalog Funkeho Kolín, 2005/

Regionální muzeum v Kolíně uvedlo výstavu dvojice **Lukáš Jasanský a Martin Polák** – Z Petrohradu, kterou kurátorsky připravil **Pavel Vančát**. V horním sále pro-

běhla přehlídka díla **Josefa Sudka** pod kurátorským dohledem **Heleny Musilové**. Pro Městské divadlo v Kolíně (foyer) připravil **Tomáš Pospěch** práce **Vladimíra Birguse** z dlouhodobého cyklu *Così nevyslovitelného* a ve zkušebně se promítalo video **Markéty Baňkové** – *Šum města*, které kurátorsky připravila **Veronika Marešová**.

Průchod domu Na Hradbách č.p. 93 posloužil jako instalační prostor pro **Michala Škodu** – *Struktury města*, který zde, přímo pro festival, realizoval plakáty složené z různých architektonických fragmentů. Kurátorsky akci připravily **Jolana Havelková** a **Helena Musilová**.

V Galerii Nahoře se opět zapojil do organizace festivalu **Aleš Kuneš** a připravil výstavu studentky ITF **Barbory Kuklíkové**, která se v cyklu *City v cizím city* zabývá cizinci a jejich adaptací do nového prostředí a v novém souboru *GHost* vypráví jakýsi smyšlený detektivní příběh.

Galerie V Zahradě vystavila fotografie **Svatopluka Klimeše** – *Brooklyn - Manhattan*, které vznikaly při návštěvách New Yorku, připravila **Jolana Havelková**.

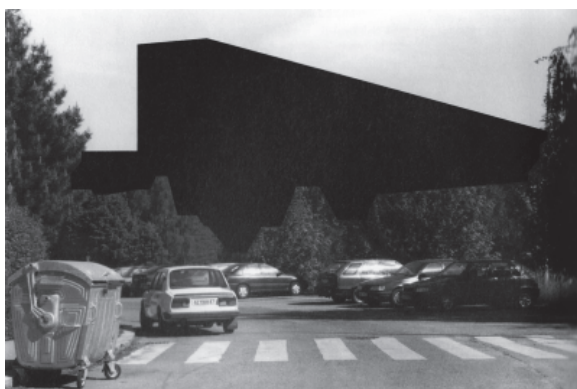
V kolínské synagoze vystavovala **Lucia Nimcová** svůj soubor *Periferie*. Fotografie byly instalovány na malých panelech po zemi, takže diváci mezi nimi mohli procházet, kurátorkou byla **Nad'a Kováříková**.

Městské informační centrum v Kolíně představilo fotografie **Jiřího Thýna** – *Zahradá*, kurátorsky připravila **Mariana Serranová**.

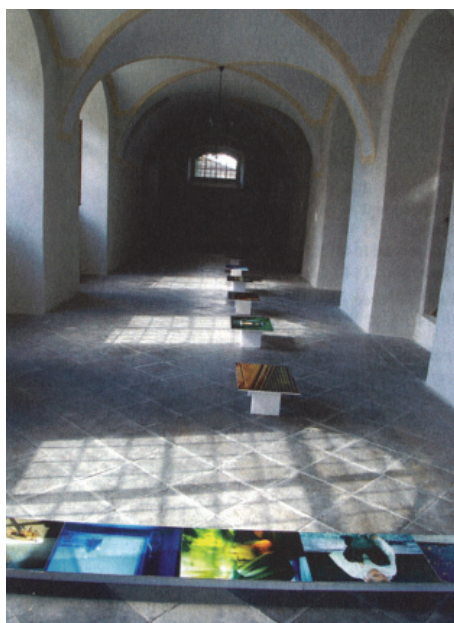
Helena Musilová uvedla v Malé galerii Na Hradbách dílo **Josefa Mouchy** – *Americký sen a ostravská realita*.

V Knihkupectví Arton vystavoval **Viktor Špaček**, který v soboru *Pět minut slávy* pro Holešovice fotografoval tamnější součásti veřejného prostoru a potom je navracel zpět formou billboardu. Připravila kurátorka **Helena Musilová**.

Galerie Naivní Anděl vystavila fotografie na téma postavení střední generace žen v evropské společnosti: **Dorothea Bylica** – *Accidentally on purpose*, kurátorem byl **Pavel Vančát**.

Jiří Thýn, Zahrada, 2002

Instalace fotografií Lucie Nimcové v kolínské synagoze, foto Josef Čáslava

Vladimír Birgus, Vilnius, 2004

Viktor Špaček
Josef Moucha
Lucia Nimcová
Vladimír Birgus
Jan Polák
Jiří Špaček
Michal Špaček
Funkeho Kolín

*Katalog, který
 graficky upravila
 Helena Šantavá*

Viktor Špaček, Pět minut slávy pro Holešovice, 2004

Josef Sudek: Krajina u Kolína, 50. léta

7. ročník festivalu Funkeho Kolín

6. 10. – 3. 11. 2007 | Rodina

Tématem sedmého fotografického festivalu Funkeho Kolín, pravděpodobně jako důsledek toho, že se všem třem organizátorkám krátce po sobě narodily děti, byla Rodina. Všeobecné kulturně-společenské téma tipu Krajina nebo Město tedy pro tentokrát ustoupilo intimnější rovině. Osobně jsem byla tématem i následujícími výstavami (dost možná z podobného důvodu) nadšená. Fotografování rodinných momentek patří dozajista mezi nejčastější „žánr“ běžného amatérského fotografa, tedy spíše uživatele fotografického přístroje. Spolu s nástupem snadno dostupných digitálních aparátů fotí opravdu kde kdo a velmi často také ve velkém množství. Soutěží o nejroztomilejší dítko nebo třeba největšího šmudlu je plno všude kolem nás (a to nemám ani zdaleka na mysli časopisy určené „maminkám“) a lidé do nich stále ochotně přispívají. Rodinná fotografie spolu se záběry z dovolených a sekvencemi domácích mazlíčků je nejobšírněji zastoupena v internetových galeriích a výstupech minilabů. Je dobré mít na paměti, že dnešní rodina už nemusí být jenom klasická (rodiče+děti), ale existují i různé alternativní modely. Nesezdaní partneři v současnosti již málokoho pobouří, oproti tomu vznikají homosexuální svazky a začíná se u nás objevovat také model „rodiny“ tvořené přáteli nebo třeba bývalými spolužáky. Autoři vystavující na festivalu toto respektují. „Každý přistupuje k tématu rodiny po svém – pro některé jsou fotografie prostředkem k vypořádání se s určitými životními situacemi, pro jiné nástrojem „objektivního“ výzkumu.“

/J. Havelková, N. Kovářiková, H. Musilová, katalog Funkeho Kolín, 2007/ uvádí iniciátorky festivalu v katalogu, který se opět vydařil po obsahové i grafické stránce.

Festival připravily **Jolana Havelková**, **Nad'a Kovářiková** a **Helena Musilová** ve spolupráci se zúčastněnými galeriemi.

V rámci prezentace kolínských osobností představil **Vladimír Birgus** v Regionál-

ním muzeu v Kolíně tvorbu **Eugena Wiškovského**. Jednalo se především o fotografie, které vznikaly právě v Kolíně. Přestože dílo Wiškovského je tolik podstatné v dějinách české avantgardní fotografie, expozice v kolínském muzeu byla teprve jeho pátou samostatnou výstavou (a první v Kolíně). Představila zásadní díla v duchu nové věcnosti. Wiškovský zobrazuje běžné předměty (cívky, listy) i architekturu subjektivním způsobem, kterým posouvá realitu.

Helena Musilová zde připravila instalaci **Mileny Dopitové** – Všechno se vrací, protože bloudí a výstavu Planet romance, jejíž autorka **Anetta Mona Chiša** vstoupila do seznamovací databáze, která ženám z východní Evropy zprostředkovává západní manžele.

V Městském divadle v Kolíně (foyer) uspořádala kurátorka **Jolana Havelková** výstavu **Sylvě Francové** – Portréty žen a ve zkušebně promítala film **Dušana Skaly** – Páska složený z několika nalezených osmimilimetrových útržků. V divadle probíhala také výstava **Dity Pepe** – Autoportréty s muži, kterou připravil **Vladimír Birgus**.

V Galerii Nahoře vystavoval **Martin Voříšek** – soubor Kronika ve kterém se snaží vypořádat se sebevraždou mladšího bratra, kurátorkou byla **Nad'a Kovářiková**.

Pro Galerii V Zahradě připravila **Jolana Havelková** vtipnou výstavu dvojice **MINA (Milan Mikuláščík & Jan Nálevka)** – Funke You!

V Synagoze vystavovali: **Agnes Eperjesi** – Rodinné album; **Gabriela Kontra** a **Jana Štěpánová** – Rodinné mapy; **Aneta Grzeszykowska** – Album; **Daniela Matějková** – Kloboučnická 18 (kurátorka **Helena Musilová**)

Malá galerie Na Hradbách a kurátorka **Nad'a Kovářiková** představily intimní fotografie **Petry Steinerové** – Táta, na kterých autorka dokumentuje otcovu proměnu v ženu.

V knihkupectví Arton byly k vidění fotografie **Marie Dvořákové** – Rodinné portréty, vychazející z klasického skupinového fotografování v rodině, které představila **Jolana Havelková**.

Na Karlově náměstí instalovala kurátorka **Nad'a Kovářiková**, fotografie **Zuzany Blochové a Dity Lamačové** – Persona a **Helena Musilová** uvedla výstavu Kolínská rodina **Kateřiny Držkové a Daniely Matějkové**.

V galerii Naivní Anděl vystavoval **Filip Hladký** fotografie ze souboru *Mléčná epocha* kurátorsky připravené **Nad'ou Kovaříkovou**.

Autorem projekce *Smím prosit?* na Městský společenský dům byl **Jan Freiberg**, kurátorka pak **Nad'a Kovářiková**.

Dita Pepe, Autoportréty, 2007

Petra Steinerová, Táta, 2006

Eugen Wiškovský, Stín, 1940

*Katalog,
který
graficky
upravila Nora
Procházková*

Gabriela Kontra, Rodinné mapy, 2007

Jolana Havelková uvádí výstavu Sylvie Francové Portréty žen, 2003-2004, foto Zdeněk Skružný

Milena Dopitová, Všechno se vrací protože bloudí, 2007

Zahájení výstavy Eugena Wiškovského (zleva vnuk J. Funkeho Jiří Kafka, dcera J. Funkeho Miloslava Rupešová, Vladimír Birgus, Jolana Havelková), foto Zdeněk Skružný

*Filip
Hladký,
Mléčná
epocha,
2005*

8. ročník festivalu Funkeho Kolín

3. 10. – 1. 11. 2009 | Stopy a záznamy

V roce 2009 uspořádaly **Jolana Havelková, Naďa Kovářiková a Helena Musilová** další ročník festivalu Funkeho Kolín, tentokrát charakterizovaný tématem Stopy a záznamy. Samotný festival byl rozšířený o několik dalších akcí. Jeho součástí se stal internetový projekt Fotodokument.cz, jehož cílem je dokumentovat měnící se Kolín a jeho okolí (v nedávné době zde díky výstavbě automobilky proběhly změny nemalého rozsahu), workshop Jiřího Šiguta a externí výstava Stopy, v galerii Školská 28 v Praze, které se zúčastnili **Ondřej Bouška** (také jako kurátor), **Kateřina Držková, Vojtěch Fröhlich, Tereza Králová, Miloš Šejn, Jiří Šigut, Jan Šimánek, Jan Wojnar**. Výstava zkoumala principy nekontrolovaného záznamu s využitím různých médií (fotografie, kresba).

Téma stopy a záznamy není úplně jednoznačné a konkrétní, nabízí prostor k osobní interpretaci a naznačuje, že tento ročník festivalu byl možná intelektuálně náročnější. Organizátorky festivalu vyjadřují pojem Stopy a záznamy takto: „Kdysi byla fotografie považována za vrchol pravdivé výpovědi, později byla objevena její „lživost“ a možnost manipulace. Jak se na ni díváme teď? Je „reálnou“ stopou mé existence zde, je otiskem „jedinečnosti“, autorovy volby, v určitém bodu časoprostoru zmáčknout spoušť? Nebo už ztratila schopnost výpovědi?... Do jaké míry je ona fotografická stopa, záznam důležitý a vzácný? Záměrem tohoto ročníku je představit ty výrazné autorské soubory, které mohou pomoci hledat odpovědi na tyto otázky – pracují s posunem v čase, s iluzí příběhu, ale i s různými okolnostmi vzniku, nabízejí konfrontaci „přímé“ a „aranžované“ reality.“ /J. Havelková, N. Kovářiková, H. Musilová, Kolínský Pres, 2009/

V rámci prezentace kolínských osobností představila **Helena Musilová** tvorbu **Jana Kubička**, který se proslavil především jako malíř, ale v kolínském Regio-

nálním muzeu byly k vidění jeho Fotografie a fotogramy z let 1962-1985. **Zbyněk Baladrán** zde představuje Fragmenty utopie, práce ve kterých se zabývá utopickými myšlenkami současného světa, kurátorsky připravila **Markéta Kubačáková**.

V Synagoze vystavovali: **Beata Dlugosz**, která na ženskou tribunu instalovala látky s nanesenou světlocitlivou vrtvou, jenž se v průběhu výstavy vlivem slunečního záření proměňovala (kurátorka: **Helena Musilová**), **Marian Kusik** (kurátoři: **Lucia Nimcová** a **Roman Babjak**) a „nepovedené“ portréty z jeho fotografické praxe, **Mátyás Missetics** s cyklem fascinujících nočních fotografií (kurátorka: **Helena Musilová**) i **Jiří Šigut** a jeho kontaktní fotogramy přírody, kurátorka **Lenka Sedláčková**.

Malá galerie Na Hradbách představila soubor **Jana Wojnara** – Studie textu, který připravila kurátorka **Helena Musilová**.

V knihkupectví Arton vystavoval **Lukáš Prokůpek** fotografie vzniklé na místech jeho noclehu, kurátorem je zde **Pavel Vančát**.

Městské divadlo v Kolíně prezentovalo (ve zkušebně) videa **Daniely Baráčkové**, **Marka Thera** a **Terezy Velíkové** spolu s fotografiemi **Petry Malé** – A ona řekla, dyť se dívá, které si pohrávají s pamětí a rekonstruuují minulost. Celý soubor pod shrnujícím názvem Rekonstrukce minulosti připravila kurátorka **Markéta Kubačáková**. **Helena Musilová** zde připravila fotografie a video **Jáchyma Klimenta**.

V galerii Nahoře vystavoval **Ondřej Přibyl** svoje zneklidňující fotografie „čehosi“ pod názvem Místa a události a Nálezy – nalezené věci, které byste možná raději nikdy nespátřili, kurátorsky zpracovala **Nad'a Kovářiková**.

Galerie V zahradě představila fotografované modely – Labyrinty **Evy Výborné**, kurátorka: **Jolana Havelková**.

D.I.V.O. Institute s kurátorkou **Jolanou Havelkovou** vystavil fotografie **Markéty Kinterové** – Příště je facka zobrazující nejrůznější výkřiky a výhružky na veřejných místech a manipulované fotografie, které pořizoval do novin **Ivars Gravlejs** – Moje noviny, jenž přidal ještě Užitečné informace pro fotografa.

Městský společenský dům proslavila mezi účastníky festivalu příhoda z instalace **Jana Šimánka**, který v jedné místnosti vystavil fotografii pionýrů z kolínského archivu. Ta ovšem brzo zmizela, neboť někdo z personálu usoudil, že patří do smetí. Možná i věřil, že tam zůstala nepovšimnutá z oněch dob... Na závěr se sluší ke cti místního „kulturáku“ dodat, že vše dobře dopadlo a fotografie se vrátila z odpadků zpátky na své místo. Kurátorkou této instalace byla **Helena Musilová**. Na Karlově náměstí připravila **Dita Lamačová** videoprojekci **Igora Ševčuka**, který hledá stopy příběhu v archivu jedné rodiny.

Ve vinotéce U zlaté štiky představily **Veronika Marešová** a **Helena Musilová** dílo **Jana Měřičky** – Myšlenky uvolněné využívající technologie tomografu.

Galerie Naivní Anděl a **Nad'a Kovářiková** pozvali na výstavu **Anny Gutové** – Ztracená místa, což jsou černobílé fotografie z různých cest a zastavení během nich.

Markéta Kinterová, Bez názvu, 2008-2009

*Jan Kubíček, Fotografie
a fotogramy z let 1962-1985*

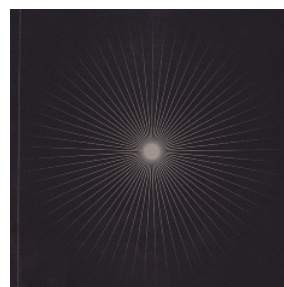
Mátyás Missetics, ze série Artificial light, 2007

*Instalace fotografií M. Kusika
(realizace L. Nimcová, R. Babjak,
M. Moravčík), foto autoři instalace*

*Instalace fotografií Petry Malé A ona řekla, dyť se dívá,
2008, v kolínském divadle, foto Tereza Koutecká*

*Katalog, který
graficky upravil
Jan Šerých*

Výstavní prostory v Kolíně

Organizátoři festivalu Funkeho Kolín od začátku vycházejí z kolínské fotografické minulosti, která je neobvykle bohatá. Podíváme-li se ovšem na současnou situaci v Kolíně, zjistíme, že město nedisponuje prakticky žádnými klasicky výstavními prostory. V prvním ročníku festivalu byla největší část prací instalována v bývalém pivovaru, který ovšem později již nebylo možné využívat. **Jolana Havelková** k tomu říká: „Pivovar v roce 1993 z technických důvodů uzavřeli a my jsme poznali limity dalších kolínských výstavních prostor. Věděli jsme rovněž, že Kolín nemá žádnou větší reprezentativní galerii, která by sloužila pouze pro výstavní účely a kde by se daly fotografie instalovat jinak než na předem přesně umístěný hřebík.“ /rozhovor s J. Havelkovou, Kolín, 2010/ Rozhodla jsem se tedy sestavit seznam míst, která byla s větší či menší mírou úspěchu využívána k instalaci prací Funkeho festivalu. Tento seznam nebude však zcela kompletní, neboť k festivalovým instalacím jsou často využívána také místa veřejně přístupná jako například kolínské náměstí nebo podchod v ulici Na hradbách.

Agentura Amstrig (Husova 48). Byla zde instalována jedna výstava.

Arton (Na Hradbách 152). Knihkupectví ve kterém je malý prostor, bývají zde instalovány komorní výstavy menšího rozsahu i formátů.

D.I.V.O. Institute (Na Petříně 232). Vila se zahradou, kterou její majitel otevírá veřejnosti v rámci různých výtvarných akcí.

galerie Nahoře (Sokolská 24). Půdní výstavní prostory fotografického oddělení v budově ZUŠ Kolín.

galerie Naivní Anděl (Rubešová 54). Restaurace, která slouží i k příležitostné instalaci fotografií. Nevýhodou je omezený pohyb, při návštěvě výstavy, tak jako v každé restauraci za provozu.

galerie U synagogy (Na Hradbách 157). Prostor, kterým se prochází z ulice do synagogy, domovní chodba.

galerie V zahradě (*Sokolská 24*). Je součástí základní umělecké školy v Kolíně. Na zdejší zahradě bývají instalovány fotografie pod zaskleným přístřeškem. Také se zde v rámci festivalu často pořádají koncerty.

Kino 99 (*Zahradní 764*). V chodbách zdejšího kina proběhla několikrát fotografická výstava, výhodou může být vysoká návštěvnost kolínských obyvatel (oproti jiným prostorům).

Malá galerie Na Hradbách (*Na Hradbách 152*). Galerie, kterou vlastní a spravuje Miloš Kim Houdek je součástí kolínské čajovny ...anebo je čajovna součástí galerie? Vzhledem k prostoru jsou zde instalovány především komornější výstavy.

Městské divadlo v Kolíně (*Smetanova 557*). Divadlo nabízí hned několik možností k vystavování (foyer, zkušebna, prostor pod točnou) a od samého začátku festivalu zde bývají působivě instalované výstavy.

Městský společenský dům (*Zámecká 109*). Zdejší „kulturák“ – typická stavba totalitní architektury a interiérů, ve kterých je mnohé zařízení ještě původní, což lze v některých případech využít jako záměrnou kulisu.

Redakce Kolínského Presu (*Husova 48*). Proběhlo zde několik výstav.

Regionální muzeum v Kolíně (*Brandlova 27 a 35*). Kolínské muzeum disponuje stálou expozicí (pravěk a raný středověk Kolínska) a mimoto skýtá také prostory pro krátkodobé výstavy. V rámci festivalu Funkeho Kolín zde bývá většinou umístěna expozice kolínské osobnosti (Sudek, Wiškovský, Kubíček)

Synagoga (*Na Hradbách 157*). Kolínská synagoga je jedním z mála míst, kde se dají instalovat rozsáhlejší výstavy.

Spilka (*Zámecká, areál kolínského zámku*). Restaurace a tehdejší kulturní centrum ve kterém byly instalovány práce amatérských fotografů v rámci prvního ročníku festivalu. Také zde probíhal doprovodný program.

Vinotéka U zlaté štiky (*Karlovo náměstí 7*). Minigalerie, která je opravdu mini.

Zámecký pivovar (*Zámecká*). Industriální objekt bývalého pivovaru a jeho zákoutí posloužily jako prostor pro mnohé autorské instalace v roce 1993, potom byl kvůli své značné zchátralosti uzavřen.

Festival Funkeho Kolín a propojení s fotografickými školami

Festival Funkeho Kolín je od samého počátku velmi úzce provázaný s významnými fotografickými školami po celé české republice. Hlavní organizátorka celé akce **Jolana Havelková** byla v dobách vzniku festivalu studentkou na Institutu tvůrčí fotografie v Opavě a **Aleš Kuneš**, kterého přizvala ke spolupráci tamtéž vyučoval. Když pořádali první ročník festivalu, přirozeně oslovili i další fotografy z ITF. Na institutu působil také **Petr Velkoborský**, který byl zároveň pedagogem i na Střední průmyslové škole grafické (kde mimochodem studoval dříve i **Aleš Kuneš**). Také **Libuše Jarcovjáková** ze SPŠG se spolu s **Velkoborským** účastnila (nejen) prvního setkání v Kolíně a společně přizvali i některé své studenty.

Velkou koncentrací absolventů Střední průmyslové školy grafické v Praze, mezi fotografy všeobecně, kterou prošel svého času téměř každý kdo se chtěl věnovat fotografování na profesionální úrovni, lze jednoduše vysvětlit tím, že to byla dlouhou dobu jediná střední škola na které se dala fotografie studovat. Od roku 1935 se zde věnoval pedagogické práci také **Jaromír Funke** (a tato jeho činnost byla pro vývoj české fotografie zásadní).

Návštěvníci festivalu na Kolínském náměstí, převažují studenti (FAMU, ITF, FUUD) mezi nimi sedí organizátorky festivalu, B. Chocholová a S. Klimeš, Kolín, 2007, foto archiv sdružení FK

Expozice v synagoze (Josef Moucha, Jiří Venkrbec, a studenti FUD), Kolín, 2007, foto archiv sdružení FK

V současnosti, také díky většímu množství státních ale i soukromých fotografických škol, jsou možnosti spolupráce se studenty a pedagogy ještě rozsáhlejší a kurátorky Funkeho festivalu toho dobře využívají. Často oslovují studenty nebo čerstvé absolventy a pomáhají je tak dostat do podvědomí diváků, přičemž mnohdy dojde i k další spolupráci s jinými kurátory nebo galeriemi. Účastníci festivalu mají na oplátku možnost poznat skutečně současnou a „čerstvou“ tvorbu, kterou by možná sami ze své iniciativy nevyhledali. **Jolana Havelková** přiznává, že ji práce mladých začínajících umělců mnohdy osloví nejvíce. Možná je to i proto, že má velmi dobrý přehled o kulturním dění a autorech a tudíž vítá nové projekty a výtvarníky jako osvěžující přísadu soudobé umělecké scény. V zásadě se však zasazuje o účast autorů, kteří mají za sebou kvalitní tvorbu. Rovněž se snaží zvát autory, kteří jsou ochotni pracovat v daném tématu na novém projektu přímo pro určené místo. Neméně podstatné jsou i samotné návštěvy skupin studentů, které s nimi podnikají jejich profesori. Do Kolína na Funkeho festival jezdí **Libuše Jarcovjáková** se studenty SPŠG, **Pavel Baňka** s fotografy z Fakulty užitého umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, **Vladimír Birgus** se studenty ITF nebo například **Miroslav Vojtěchovský** s lidmi z Orange Factory. Paní **Jarcovjáková**, dlouholetá pedagožka grafické školy říká: „Pravidelné návštěvy Festivalu Funkeho Kolína patří již stabilně do programu exkurzí, které podnikáme se studenty fotografie VOŠ a SPŠ grafické (Hellichovka) a mají vždy velký ohlas.“

/anketa s osobnostmi české fotografie, kterou jsem dělala pro tuto práci, 2010/

V Kolíně se tak na festivalu, který nemá v Čechách obdoby, setkávají velké osobnosti české fotografie se začínajícími umělci a studenty a společně tvoří houfy putující od jedné výstavy k druhé.

Budoucnost festivalu Funkeho Kolín

V době kdy **Jolana Havelková** s **Milošem Kimem Houdkem** a **Alešem Kunešem** připravovali první festival v Kolíně, ještě netušili, že právě chystají akci, která se bude konat pravidelně a překoná nejrůznější překážky. Začátkem 90. let vznikaly mnohé nové kulturní aktivity a počiny, ale nemálo z nich také brzo skončilo. Vyprchalo počáteční nadšení, organizátoři neměli čas věnovat se svým projektům (vždyť v té době se u nás rozmáhalo také podnikání) anebo třeba nebyly prostředky na financování. Festival Funkeho Kolín, tedy spíše jeho organizátoři, i když na místě je spíš slovo organizátorky, si se všemi nástrahami dokázaly poradit. Někdy se netají tím, že se jedná o náročnou práci, která vyžaduje spoustu času a „obětí“, že by si festival možná zasloužil větší podporu města a institucí ve kterých probíhá, ale pokaždé dokážou připravit další ročník. **Anna Fárová** napsala v době přípravy prvního festivalu: „Odjíždím na svoji chalupu a jsem ve veliké nejistotě ohledně Funkova Kolínu... Začínám litovat do čeho jsem to vstoupila...“ a později ručně dopsáno: „ale snad se to vyrbí!“ /Anna Fárová, dopis A. Kunešovi, 1993/ Zdá se, že se nic nezměnilo a připravit každý další ročník je stále náročné. Přesto, když mluvíte s **Jolanou Havelkovou**, nelze přehlédnout, jakou radost jí tato práce přináší, přitom je vlastně jediná osoba, která organizuje festival od samého začátku. Později, v roce 2004 bylo založeno občanské sdružení Funkeho Kolín, ve kterém figurují fotografky **Jolana Havelková**, **Nad'a Kovářiková** a kurátorka Národní galerie **Helena Musilová**. Společně, někdy ještě s dalšími kurátory, připravují Funkeho Kolín, který od roku 2001 funguje jako bienále.

Charakteristické pro kolínský festival je od roku 1998 vždy dané hlavní téma (tělo, krajina, reklama, město, rodina, stopy a záznamy), kterému se podřizuje výběr autorů nebo konkrétních projektů, přičemž organizátorky vítají především možnosti konceptů vytvořených přímo pro festival, pro konkrétní místo v Kolíně. Kolínské „výstavní“ prostory nebo spíš prostory, které festival využívá pro svoje expozice

jsou další typickou vlastností Funkeho Kolína, stejně jako tradice vystavovat vždy dílo nějaké osobnosti s Kolínem určitým způsobem spjaté (např. **Funke, Sudek, Wiškovský, Kubiček**). **Jolana Havelková** festival popisuje slovy: „Ze začátku jsme festival koncipovali jako setkání současných fotografů různých generací. Postupem času nám přišlo důležité otevřít festival také autorům z jiných oborů, ale zároveň výstavy podřídít kurátorskému výběru. Začali jsme do Kolína zvat nejen fotografy, ale také jiné umělce, kteří s fotografií pracují například jen okrajově. Na festivalu se objevuje nejen klasická fotografie, digitální média, video, performance, ale také konceptuální projekty a nejrůznější experimenty. Ale nejde jen o techniku, způsob provedení, instalaci, ale především o obsah a kontext díla. Dodnes také zůstává součástí festivalu vždy jedna výstava jako pocta osobnosti, která se v Kolíně narodila, žila, tvořila, jezdila sem...“ /rozhovor s J. Havelkovou, Kolín, 2010/ Charakteristika festivalu z roku 1993, kterou sepsali organizátoři: „Smyslem setkání je propojit klasické hodnoty moderního pojetí fotografického obrazu se současnou tvorbou a hlavně vůbec se sejit, být při tom a vzájemně komunikovat svým pojetím tvorby.“ /dopis autorům od organizačního výboru FK, 1993/ je sice poněkud staršího data, ale přesto stále aktuální a platná. Setkání autorů, kurátorů, fotografů i velkých osobností české fotografie považují organizátorky za důležitou součást festivalu, právě díky tomu totiž dochází ke konfrontaci, navázání nových kontaktů, další spolupráci...

Výstavy v Kolíně se s postupem času stávají čím dál více otevřené různým „novým“ médiím, takzvaně „čistá“ fotografie, obzvláště na některých ročnících, je spíše v menšině. Pořadatelky festivalu se nákloností ke konceptuální tvorbě nijak netají, reakce účastníků jsou různé. „Těžko bych psal referát o všem, co se dalo v Kolíně vidět, protože nad vizualitou u mnoha věcí převažuje teorie, totiž jakési návody k vnímání, publikované katalogem. Ten se sice nebývale vyvedl zásluhou grafiky Jana Šerých, jenže se nehodlám rekvalifikovat v literárního kritika.“ /Josef Moucha, Ateliér č. 22, 2009/ píše v recenzi z roku 2009 **Josef Moucha** a reaguje tak

na festival s tématem Stopy a záznamy, na kterém byla konceptuální tvorba silně zastoupena. Pravdou je, že tato oblast umění je pro diváka možná náročnější, ne každý ji rozumí a chápe, k čemuž je potřebná určitá „průprava“ a spousta lidí není ochotná se nad vystavenými díly zamýšlet. Nicméně klasická fotografie v Kolíně nikdy nechybí a mimo to... Žijeme přece v 21. století, takže kupříkladu video již rozhodně není „nová“ forma výtvarného projevu a těžko se může někdo v současnosti dovolávat u soudobé tvorby fotografií z velkoformátového přístroje, nehledě na to, že jsou autoři, kteří se k těmto technikám s úspěchem opět vrací, ale to je mimo rámec mojí práce. Kromě toho, zkusme si položit otázku, jestli to nebyl právě úplně první ročník festivalu v Kolíně, který byl konceptuální ze všech nejvíce?

Organizátorky festivalu společně řeší formu a koncepci každého bienále individuálně. **Jolana Havelková** říká: „Vždy mi šlo především o dobré výstavy“ /rozhovor s J. Havelkovou, Kolín, 2010/ a mluví o ústupcích směrem k eventuálnímu širšímu publiku nebo sponzorům, kterým se ovšem nechce příliš podřizovat.

Z jejího jednání je naprosto zřejmé, že toto je pro ni zásadní. Jaká tedy je budoucnost festivalu Funkeho Kolín? Zdá se, že nijak příliš vytyčená. Iniciátorky ze združení Funkeho Kolín uvažovaly také o ukončení festivalu, jejich práci mnohdy znesnadňují místní podmínky a promítá se do ní také vliv osobního života (odstěhování z Kolína, děti...) – dobrá zpráva ovšem je, že i následující podzim se můžeme těšit na další Funkeho festival v Kolíně.

Helena Musilová, Jolana Havelková a Naděa Kovářiková (zl.) na zahájení festivalu 2005 v Regionálním muzeu v Kolíně, foto Robert Rambousek

...a o dva roky později na stejném místě zahajují další ročník Funkeho Kolína: J. Havelková, N. Kovářiková a H. Musilová (zl.), foto archiv N. Kovářikové

Anketa

V rámci svojí práce jsem se rozhodla oslovit několik osobností spojených s českou fotografií, festivalem Funkeho Kolín (a často pak obojím) a zeptat se jich na dvě vcelku tradiční otázky týkající se festivalu. Tato myšlenka mi přišla jako zajímavá z hlediska zpestření obsahu studie a myslím si, že i do budoucna bude mít dobrou výpovědní hodnotu.

1. Účastnil/la jste se někdy festivalu Funkeho Kolín? Jako vystavující, kurátor, návštěvník, organizátor...?

2. V čem vidíte přínos tohoto festivalu a jaké má podle Vás nedostatky?

**Vladimír Birgus, teoretik a historik fotografie,
kurátor, fotograf, pedagog**

1. S jednou výjimkou jsem se zúčastnil všech ročníků Funkeho Kolína. Jednou jako autor vlastní výstavy, několikrát jako kurátor (např. výstava Eugena Wiškovského nebo Dity Pepe) a mnohokrát jako návštěvník.

2. Na rozdíl od Polska, kde mají až přebytek fotografických festivalů, nemáme u nás jediný se skutečně mezinárodním významem, který by byl srovnatelný s festivaly v Arles, Madridu, Moskvě, Bratislavě, Lodži nebo Krakově. Z tohoto hlediska je Funkeho Kolín důležitý. Obdivuji entuziasmus jeho pořadatelů či spíše pořadatele, s jakým shánějí granty, zajišťují výstavy a vydávají pěkné katalogy.. Na druhé straně v Kolíně byl vždy velký problém s nedostatkem výstavních míst. První ročník měl k dispozici skvělý alternativní prostor v bývalém pivovaru, další ročníky už potom měly kromě Regionálního muzea, galerie v ZUŠ, Synagogy a Městského divadla jenom většinou minimální prostory v různých čajovnách, hospodách nebo dokonce v soukromých bytech. A protože se v tomto směru na lepší časy moc neblýská, navrhoval jsem už před časem Jolaně Havelkové a Heleně Musilové rozšířit festival do nedaleké Kutné Hory, kde je daleko více možností pořádat velké

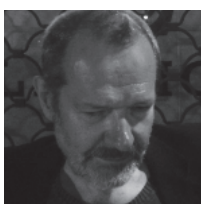
výstavy. Ale chápu, že to není tak jednoduché. Mrzí mě, že samotné obyvatele ani vedení Kolína moc festival nezajímá a návštěvnost kromě zahajovacího dne bývá dost malá. Mám ovšem pocit, že k tomu v posledním ročníku dost přispěly i organizátorky, které až příliš akcentovaly různé formy konceptuální tvorby, jež se dost mívá se zájmem širšího publika, a nenabídlly více divácky atraktivních expozic. Bez těch žádný festival nemá naději na větší úspěch. To třeba v Bratislavě moc dobře vědí.

Tomáš Pospěch, fotograf, kurátor, teoretik, pedagog

1. Až na jediný ročník jsem vždy rád festival navštívil, jako kurátor jsem připravil výstavu Chatařství Veroniky Zapletalové pro Městské muzeum, a protože se s organizátory festivalu znám.

2. Je to jediný, systematicky a vážně připravovaný festival v české republice. Oproti bratislavskému a polským festivalům v Lodži, Krakově nebo i Varšavě zůstal vždy komorní přehlídkou. To nezmiňuji ale jednoznačně negativně, svým způsobem to pro návštěvníka i vystavující může být příjemné. Rozvoji festivalu však – jistě vedle finančních prostředků brání, že Kolín nemá dostatek větších a pro výstavy zajímavých prostor, tak jako byl při prvních ročnících třeba městský pivovar. Většina výstav se tak odehrává ve skromných, často improvizovaných prostorech, které mohou mít sice svou atmosféru, ale kromě zahajovacího dne jsou pak často pro návštěvníka nepřístupné. Smutné je myslím také určité přehlížení ze strany pražské scény i celostátních výtvarných časopisů.

Pavel Mára, fotograf, pedagog

1. 1996 Funkeho Kolín, Městský pivovar, (společná výstava)
1998 Corpusy a figury, Kolínská synagoga, Funkeho Kolín
(samostatná výstava)

2. Kladná konfrontace současné fotografie v úchvatném kolínském prostředí...
Nedostatky: Málo intenzivní propagace festivalu.

**Nadě Kovářiková, fotografka, organizátorka festivalu
Funkeho Kolín**

1. V roce 1993 jsem se zúčastnila prvního festivalu Funkeho Kolín jako spokojený návštěvník. V letech 2001 a 2003 jsem spolupracovala s organizátory a připravila výstavu o Bohumile Bloudilové a výstavu reklamních snímků Františka Krátkého. V roce 2004 jsem spolu s Jolanou Havelkovou a Helenou Musilovou založila občanské sdružení Funkeho Kolín. V této sestavě jsme připravily festivaly v letech 2005, 2007 a 2009. Moje práce v těchto letech byla tedy kurátorská a hlavně organizační.

2. Přínos festivalu? Jako u všech akcí podobného typu, je dobře, že vůbec jsou. Že umožňují lidem se zájmem o kulturu, výtvarné umění a fotografii, se setkat. Z řady výstav, které se podařilo dosud zrealizovat, mám opravdu dobrý pocit. Vždycky je to jen jistý úhel pohledu, často se celkový tvar trochu mění v průběhu příprav a po bitvě je možné donekonečna diskutovat o tom, čeho bylo moc, čeho málo, co se podařilo a co naopak nevyznělo, jak by mělo. Ze své pozice vidím hlavně problémy organizační. Spolupráce s některými lidmi, popřípadě institucemi je vpravdě strašidelná někdy až děsivá. A Kolín tyto kvality začarovaného maloměsta bohužel má. Ale přínosem pro mě osobně zůstává spousta zkušeností a celá řada příjemných setkání s úžasnými lidmi, kteří mi kompenzovali ona setkání jiného druhu. Co se týká přínosu pro společnost, region, svět a popřípadě zeměkouli; nechám to bez komentáře – měla bych pocit, že píšeme žádost o grant.

**Jan Mlčoch, teoretik a kurátor sbírek fotografie
pražského Uměleckoprůmyslového muzea**

1. Festivalu Funkeho Kolín jsem se účastnil snad pokaždé. Pokaždé se mi ale nepodařilo vidět všechny výstavy, protože jsem nebyval na vernisážích a pak byla trochu tombola, kdy jsou či nejsou výstavní prostory přístupné. Už si nepamatuji, zda UPM zapůjčovalo nějaké exponáty do

jednotlivých výstav (myslím, že se to několikrát stalo), do Kolína ale zajíždím často a rád. Festival si hlavně spojuje s obětavou a nezištnou prací několika výjimečných dam (jména si, prosím, doplňte).

2. Přínosem je velká otevřenost témat a široká škála vystavujících. Současně bych očekával více prací v „nových médiích“, které už dávno nejsou nová.

Aleš Kuneš, fotograf, pedagog, organizátor

1. festivalu Funkeho Kolín

1. 2. Mohu se vyjádřit pouze k ročníku 0. v roce 1993, kdy jsem byl jedním z organizátorů. Fotografický festival Funkeho Kolín

vznikal jako setkání fotografů na počátku 90. let minulého století. Byla to doba pozvánek psaných v několika průklepech na psacím stroji, doba černobílé klasické analogové fotografie a zvětšenin, doba jediného „veřejného“ faxu na hlavním nádraží (kam se chodilo pravidelně pro kontakt „se světem“) doba, kdy mobilní telefony nosili na ramenou v obrovských tlumocích pouze „kapitáni průmyslu“ a kdy první repasované počítače, přivezené z otevřeného Západu budily mrazivý úžas (aniž bychom měli tušení, že se v Adobe rodí první verze Photoshopu).

Jako pamětník toho všeho mohu tvrdit, že setkání Funkeho Kolín v principu vycházelo z Off festivalů ve Skandinávii nebo Holandsku. Ve stejném období vznikali ostatně dnes v Evropě již kultovní Noorderlicht v nizozemském Groningenu. Funkeho Kolín byl však brzy okolnostmi donucen jít jinou cestou zúženého kurátorského výběru.

Hlavním problémem kolínského festivalu (s nímž se po úvodním „nultém“ Off ročníku musel vypořádat každý z kurátorů) byl nedostatek výstavních prostor a malá ochota zastupitelů, ale i firem a institucí ve městě nabídnout alternativní možnosti. Nultý ročník měl ještě k dispozici rozsáhlý chátrající prostor zrušeného pivovaru a celé kolínské divadlo včetně zkušeben. Další kurátoři (kupř. Martina Pachmanová a Pavel Baňka) museli koncem 90. let najít řešení v propojení polabského města

s Prahou, respektive v propojení několika menších pražských galerií s Kolínem. Nepochybně ambiciózní a poprvé tématicky zacílený projekt však ztratil festivalovou soudržnost a rozpadl se do množství osobitých jednotlivostí.

Funkeho Kolín především ve svých počátcích hledal kontexty klasické fotografie a soudobých tendencí. Již v úvodním ročníku tak spolupracoval s Annou Fárovou, která připravila pro Regionální muzeum soubor málo známých piktorialistických snímků Jaromíra Funka.

Prohlížel jsem nějaké fragmenty materiálů a musel jsem se smát. Bylo to bláznivé, jako celá tehdejší doba, ale úplně jiné než po jednokolovém vstupu Pavla Baňky a Martiny Pachmanové v roce 1998. K tomuto ročníku jsem napsal recenzi pro Týdeník Rozhlas, kde jsem se pokusil tu jinakost sám pro sebe definovat.

Funkeho Kolín v mém pojetí vycházel z debat, jež jsme vedli po vernisáži skupinové výstavy studentů institutu, sestavené zcela privátně Jolanou Havelkovou v Galerii na hradbách (1992). Miloš Kim Houdkek přišel s nápadem, že bychom společně dokázali připravit i větší setkání věnované Sudkovi (jehož tvorba s Kolínem také bezprostředně souvisí). Osobně jsem prosazoval Funkeho, protože jsem si od počátků sliboval, že by tato akce byla orientována směrem k progresivním proudům v české fotografii. Do té doby jsem měl letmé zkušenosti z fungování podrobných projektů ve Skandinávii a v regionech Německa. Generálkou mož-

*Aleš Kuneš
zahajuje
v rámci festivalu
výstavu Barbory
Kuklíkové, Kolín
2007, foto archiv
A. Kuneše*

ností byl Kašparův Mimoriál (kde se mimo jiné účastnili mnozí lidé z okruhu divadla Sklep – včetně Davida Vávry). Právě oni využívali prostoru zrušeného pivovaru a Kolínského divadla. A samozřejmě rovněž moje a Jolanina účast na festivalu Staged Photography v dánském Aarhusu. Přesně tento formát jsem si osobně představoval, ale realita první poloviny 90. let byla pochopitelně jiná, než ustálený stav kulturní politiky v regionech království.

Hlavním problémem byly finance a organizační zmatky. Adresou měla být Galerie na Hradbách u Kima, ale to je rázovitý bohém. Více než o komunikaci s lidmi, co se o festival skutečně zajímali a byli ochotní hradit veškeré své náklady, se staral o způsoby šlehání japonského čaje správně naštípaným bambusem nebo o skladbu květů, jež ponese delegace na kolínský hřbitov. Některé zásilky ztratil nebo založil (a už nenašel) jiné se mu zdály fatální a neustále je prosazoval. Já nebyl permanentně na drátě (mobily v té době v „civilním“ životě neexistovaly) a snad jsem neměl doma ani záznamník. Samozřejmě počítač také ne, e-maily neužíval ještě nikdo z autorů, vše procházelo klasickou poštou a psalo se ručně či na psacím stroji. Zázrak byl, že se všichni, co chtěli, nakonec sešli, protože já i Jolana jsme řešili korespondenci skutečně nárazově (a většinou více mezi sebou než s autory). Ani to nebylo možné, byli jsme ve Skandinávii a já pak nějaký čas v Antverpách. Ačkoliv mne práce v regionech zajímala a (dá se říci i bavila), sám jsem žil v Praze. Dost dobře jsem si nedokázal představit složitou spleť vztahů a problémů. Do Kolína je to sice hodinu vlakem, ale prostě jsem vůbec netušil, co se tam kdy děje. Kupř. nějakým osobním jednáním v Mánesu se mi podařilo na ministerstvu kultury vyprosit pár desítek tisíc na katalog. Šly přes někoho v Kolíně a vznikl podivuhodný útvar, kde podstatná částka se utratila za ruční vysekávání dřev do obálky a celek byl věnován od festivalu odtržené studii o kolínské fotografii. Samozřejmě každý z naší trojice se snažil pomoci jak mohl, ale ve výsledku jsme se nakonec nesešli. Fotografické dokumentace i video se ztratily (*podle slov Jolany Havelkové je dokumentace v jejím archivu a v archivu Občanského sdružení FK*), snímky

v kolínském pivovaru většinou zanikly na místě (v deštivém počasí byly přes děravou střechu zaplavené vodou) kritika v denním tisku smetla pokus znechuceně ze stolu. Texaskému galeristovi (který chtěl udělat několik výstav z festivalu) policejně zavřeli galerii, mé vlastní velkoformátové zvětšeniny z Kolína, které si vyžádali pro festival v Petrohradě, ztratil tehdy mladý český koordinátor pravděpodobně dřív, než na místo dorazil. Ale byla to bláznivá romantika bláznivého pokusu, jež je informativními slovy nepřenositelný. (Možná nějakou experimentátorskou novelou :D O tři roky později jsem už na festivalu nebyl ani jako divák. *(poznámka autorky: Aleš Kuneš na Funkeho Kolín jezdí – od té doby co festival navštěvuji, jsem ho tam několikrát potkala)* Nikdo mne „nevyhodil“, ale uvědomil jsem si, že moje koncepce tady nadále nemá z praktických důvodů šanci. Nelitoval jsem, protože jsme mnohem šílenější projekty v té době realizovali s Ivanem Mečlem a DIVUSEM v Praze. To je ovšem zcela jiná historie, která za další rok rovněž skončila.

**Josef Moucha, fotograf, teoretik fotografie,
novinář a spisovatel**

1. Jako vystavující jsem se účastnil v letech 1993, 1996 a 2005, návštěvníkem jsem byl skoro pokaždé - s jedinou výjimkou: 2003; čili jsem neviděl Fotografické setkání Funkeho Kolín 100% nejlepší kvalita nyní jen za 90% ceny. Kurátorem či organizátorem jsem nebyl v Kolíně... nikdy.
2. Panuje-li na domácí scéně neblaze zavedený pragocentrismus, už samotná existence kulturního bienále v Kolíně se zdá podnětná. A přispívalo-li by tedy fotografické umění k životní kvalitě obyvatel menšího města, bylo by záhodno výstavy chválit či rovnou všestranně podporovat. A ke všemu by bylo lze co další pozitivum kvitovat vstřícnost festivalové struktury k mladým, dosud nepříliš známým tvářím z řad studentstva! Jenže: Kolíňanům se sice dostává příležitosti k osobnímu kontaktu s díly protagonistů i adeptů všelikých tvůrčích cest a inovací, nicméně zůstává otázkou, nakolik ji využívají.

Myslím, že malé město je pro danou aktivitu dvojsečné. Na otevření sice přijede i nějaký ten fotograf z Ostravy, ale najdou zpozdilci každou instalaci dostupnou po všechny dny, které jsou avizovány na pozvánkách? Mám dojem, že kolínský foto-festival žije vernisážovým publikem, k němuž patřím i já.

Lze se pak divit, že organizátorky proměnily poslední dva ročníky bienále v laboratoř, kde pěstují experimenty? Já se tomu sice nedivím, na druhé straně se ale obávám, že to kulturní nabídku vzdaluje nejenom místnímu obecenstvu. I mnozí z pardubických vyznavačů fotografické klasicity rezignovali, ačkoli to mají kousek. Kdyby měly pořadatelky vyhovět popularností, ztratily by motivaci.

Začarovaný kruh?

**Pavel Baňka, fotograf, pedagog,
šéfredaktor časopisu Fotograf**

1. Festival Funkeho Kolín sleduji už roky a je pro mě důležitou součástí české fotografické scény. Pokud si dobře pamatuji, zúčastnil jsem se aktivně pouze jednoho ročníku, který byl netypický a vyjíměčný a byl označen jako festival Praha-Kolín. Tehdy jsme se pokusili rozšířit rozpětí festivalu i na Pražskou scénu a vystavovat v obou městech. Mám pocit, že to bylo v roce 1998 nebo 1999. Hlavní kurátorkou festivalu byla tehdy Martina Pachmanová a já jsem se na jeho přípravě také osobně podílel jako předseda jeho umělecké rady nebo něco podobného. Zároveň jsem se skupinové výstavy na téma Tělo ve fotografii na Pražském hradě ve Salmovském paláci také zúčastnil jako jeden z vystavujících autorů.

2. Po tomto mimořádném ročníku se Funkeho Kolín opět vrátil do svých původních tradic a zůstal v Kolíně. Myslím si, že jeho komorní formát je takto lépe zvládnutelný a tým, který na něm pracuje má v tomto městě dostatečnou podporu a zázemí. S tím však také souvisí jisté limity, které tato akce má – mnoho výstavních prostor má dost alternativní charakter a jejich volba a uspořádání je tím determinováno.

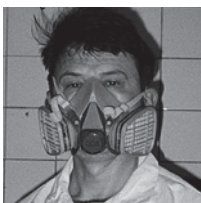

Libuše Jarcovjáková, fotografka, pedagožka

1. Festivalu jsem se zúčastnila několikrát jako návštěvník a jednou (1993) jako vystavující, kdy jsem spolu s P. Velkoborským realizovala expozici v bizarních prostorách kolínského pivovaru.

Pravidelné návštěvy Festivalu Funkeho Kolína patří již stabilně do programu exkurzí, které podnikáme se studenty fotografie VOŠ a SPŠ grafické (Hellichovka) a mají vždy velký ohlas.

2. Návštěva Funkeho Kolína pro mne vždy znamenal komplexní zážitek. Líbí se mi velká rozmanitost a „jinakost“ vystavených souborů, množství expozic a místa, kde probíhají. Je mi příjemná celková atmosféra, angažovanost pořadatelů, poklid a harmonie, která na mě v Kolíně vždy dýchne. Za nedostatek se dala původně považovat poměrně sporá propagace, ale to je myslím už vyřešeno.

Václav Jirásek, fotograf

1. Jako vystavující.

2. Festival jsem navštívil pouze dvakrát a to je už hodně dávno, takže se ke kritice necítím být dostatečně erudovaný. Přínos je

určitě v obcování fotografů.

Seznam použité literatury a informací

Ateliér

Birgus Vladimír: Česká fotografická avangarda, Kant, 1999

Fárová Anna: dopis Alešovi Kunešovi, 1993

Fotografie magazín číslo 1, 1994

Frýdlová Jana: Státní grafická škola, 2004

Funkeho Kolín, program, Nakladatelství Pokorný, Kolín, 1993

Havelková Jolana, rozhovor, Kolín 2010

Havelková Jolana, Kolínský Pres, 2001

Havelková J., Kovářiková N., Musilová H., Kolínský Pres, 29. září, 2009

Katalog Funkeho Kolín, 1993

Katalog Funkeho Kolín, 1996

Katalog Funkeho Kolín, 2005

Katalog Funkeho Kolín, 2007

Katalog Funkeho Kolín, 2009

Kovářiková Naďa, rozhovor, Kolín, 2010

Kubíček Michal: Deset let Institutu tvůrčí fotografie, 2005

Kuneš Aleš: mailová korespondence, 2010

Moucha Josef, Ateliér č. 22, 2009

Organizační výbor FK: dopis autorům, 1993

Škvorová Lucie: Aleš Kuneš, 2003

Tělo a fotografie, Aktiv volné fotografie, Praha, 1998

www.funkehokolin.com

www.google.com

www.lgp.cz

www.libusejar.com

www.mainer.cz

www.mapy.cz

www.stepanka-simlova.com

www.thelenova.cz

www.wikipedia.org

www.zapletalova.cz

Použité zkratky

ITF Institut tvůrčí fotografie

SPŠG Střední průmyslová škola grafická v Praze

FK Funkeho Kolín

FUD UJEP Fakulta užitého umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

FAMU Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění

ZUŠ Základní umělecká škola

Jmenný rejstřík

Adamcová Markéta, 24

Armutidisová Irena, 23, 25

Babjak Roman, 40, 42

Baladrán Zbyněk, 40

Baňka Pavel, 19, 22, 24, 25, 46, 57

Baňková Markéta, 33

Baráčková Daniela, 40

Beneš Jaroslav, 16, 20, 27

Birgus Vladimír, 33, 34, 35, 36, 38, 46,
50

Blochová Zuzana, 37

Bloudilové Bohumily, 26

Bouška Ondřej, 39

Brachtlová Michaela, 20, 21, 24

Bromová Veronika, 24

Burk David, 23

Bylica Dorothea, 33

Černický Jiří, 30, 31

Čvančara Tomáš, 16

David Jiří, 30

Dlugosz Beata, 40

Dopitová Milena, 24, 36, 38

Držková Kateřina, 37, 39

Dubanská Radoslava, 16

Dvořák Jaroslav, 17, 20

Dvořáková Marie, 36

Eperjesi Agnes, 36

Fabiánová Veronika, 26, 27, 29

Fajnor Richard, 23

Fárová Anna, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 47

Fišer Jaroslav, 16, 20, 21, 27

Francová Sylva, 36, 38

Frágner Jaroslav, 8

Freiberg Jan, 37

Fröhlich Vojtěch, 39

Funke Jaromír, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15,
18, 19, 45, 47

Gravlejs Ivars, 40

Grzeszykowska Aneta, 36

Gutierrez Caroline, 23

Gúber Štefan, 16

Gutová Anna, 41

Hanke Jiří, 16

Havel Jiří, 20

Havelková Jolana, 9, 12, 14, 15, 16, 19,
20, 22, 23, 25, 26, 28, 29, 32, 33, 35,
36, 38, 39, 40, 43, 45, 46, 47, 49

Hladký Filip, 37, 38

Holeček Bohdan, 17

Holna Jiří, 26, 28

Honcová Pavla, 23

Houdek Miloš Kim, 12, 14, 15, 17, 20,
22, 25, 47

Horská Andrea, 27, 28

Hrůza Tomáš, 27, 28

Hříbal Josef, 17

Chişa Anetta Mona, 36

Chocholová Blanka, 45

Janáček Peter, 23

Jandera Radek, 23, 27, 28

Jarcovjáková Libuše, 16, 20, 45, 46, 58

Jasanský Lukáš, 32

Jirásek Václav, 24, 27, 28, 58

Judl Tobiáš, 27, 28

Kalhous Michal, 16

Kafka Jiří, 38	Kuneš Aleš, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 33, 45, 47, 53
Karlas Otakar, 13, 16, 26	Kusik Marian, 40, 42
Kinterová Markéta, 40, 42	Květoň Radek, 23
Klimeš Svatopluk, 27, 28, 33	Květoň Zdeněk, 23
Kliment Jáchym, 40	Kyndrová Dana, 16
Kolečková Zdena, 23	
Kontra Gabriela, 36, 38	
Kopřiva Pavel, 23	Lachman Milan, 17
Korbička Pavel, 23	Lamačová Dita, 37, 41
Košařová Martina, 23	Lhoták Zdeněk, 16
Kotzmannová Alena, 23, 24, 25	Lhotáková Andrea, 20
Kováříková Naďa, 26, 29, 32, 33, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 45, 47, 49, 52	Lhotská Jitka, 24
Kraus Aleš, 17	Linek Václav, 26
Kraus Bohumír, 17	
Králová Tereza, 39	Macků Michal, 16
Krátký František, 29, 31	Machotka Miroslav, 16, 20
Krejčí Jaroslav, 16	Malá Petra, 40, 42
Kronus Jaroslav, 17, 20	Mainer Martin, 29, 31
Krupková Lada, 20	Mára Pavel, 16, 18, 20, 21, 23, 25, 51
Krupka Jiří, 20	Marešová Veronika, 33, 41
Křenek Jiří, 16, 18, 30, 31	Matějková Daniela, 36, 37
Křesadlová Lada, 16	Mečl Ivan, 19
Kubačáková Markéta, 40	Mlčoch Jan, 52
Kubec Lukáš, 27, 28	Měřička Jan, 41
Kubiček Jan, 17, 20, 39, 42, 47	Mikulášník Milan, 36
Kubík Roman, 16	Misetics Mátyás, 40, 42
Kuklíková Barbora, 33, 54	Mlynářová Lucie, 23, 24
	Moravčík Michal, 42

Moucha Josef, 16, 20, 28, 33, 45, 48, 56	Rupešová Miloslava, 8, 15, 21, 38
Musilová Helena, 32, 33, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 45, 47, 49	Saparová Silvia, 23
Nálevka Jan, 36	Saudková Ida, 30
Nedomá Zdeněk, 17	Sedláčková Lenka, 40
Nimcová Lucia, 33, 34, 40, 42	Sejkt Roman, 16
Oleg Jerzy, 16	Serranová Mariana, 33
Otčenášková Kateřina, 27	Schubert Alfred, 20
Pachmanová Martina, 19, 22, 25	Sikora Rudolf, 23, 24
Pastor Suzanne, 16, 24	Skala Dušan, 29, 36
Pepe Dita, 36, 37	Skružný Zdeněk, 16, 20, 23
Petit Christine, 23	Slezáková Josefína, 23
Pinkava Ivan, 16, 24	Smékal Martin, 16, 20
Pliešтик Jiří, 16, 20	Sobotka J., 16
Polák Martin, 32	Souček Tomáš, 30
Pospěch Tomáš, 26, 33, 51	Steinerová Petra, 36, 37
Prokůpek Lukáš, 40	Sudek Josef, 8, 9, 11, 12, 13, 15, 19, 26, 33, 34, 47
Příbyl Ondřej, 40	Surůvka Jiří, 29
Ptáček Jiří, 29	Šejn Miloš, 39
Ptáček Josef, 16	Ševčuk Igor, 41
Rajzík Jaroslav, 16, 20	Šigut Jiří, 39, 40
Richtr Jaroslav, 17, 20, 27	Šimánek Jan, 39, 41
Richtrová Hana, 17	Šimlová Štěpánka, 26, 28
	Škvorová Lucie, 16
	Škoda Michal, 33
	Špaček Viktor, 33, 34

Štěpánová Jana, 36

Švolík Miro, 16

Thelenová Michaela, 23, 29, 31

Ther Marek, 40

Thýn Jiří, 33, 34

Tomek Radimír, 17, 20

Valušková Milena, 16

Vančát Pavel, 26, 32, 33, 40

Velíková Tereza, 40

Velkoborský Petr, 16, 20, 45

Vladárová Kateřina, 16

Vlk Vojtěch, 23

Vojtěchová Barbora, 23

Vojtěchovský Miroslav, 46

Voříšek Martin, 36

Výborná Eva, 40

Wiškovský Eugen, 8, 10, 12, 13, 15, 36,
38, 47

Wojnar Jan, 39, 40

Zapletalová Veronika, 26, 28

Zhoř Petr, 16

Ziss Daniel, 26